

Trimestriële Indicatoren van de Arbeidsmarkt

Situatie op 30 september 2024

'Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt' is een publicatie uitgegeven door de RVA:
Keizerslaan 7
1000 Brussel
Tel. 02 515 44 35
Fax 02 515 44 54

Verantwoordelijke uitgever:
Jean-Marc Vandenbergh.

Verantwoordelijke publicatie:
Hugo Boonaert,
Janick Pirard.

Hoofdredacteur:
Michiel Segaeert.

Redactie:
Hilde Geeraers,
Brendan Verdonck,
Leen Vranckx,
David Sauwens,
Sébastien Malevez,
Jochen Vandekerkhove,
Jonathan Godfroid,
Nathalie Nuyts,
Georges Martens,
Sébastien Votquenne.

Hebben ook meegewerkt aan dit nummer:
Béatrice Depas,
Carline Saucez,
Martine Vereeken,
Jaro Lenaerts,
Oscar Gwiza,
Toon Luykx.

Vormgeving:
Grafische Dienst –
directie Communicatie

Drukwerk:
dienst Drukkerij -
directie Communicatie

De gedeeltelijke of volledige overname van de teksten is slechts toegestaan mits schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISSN 2952-6590 (print)
ISSN 2952-6604 (online)

Woord vooraf

De RVA publiceert op regelmatige basis zijn voornaamste statistieken. Maandelijks verschijnen uitgebreide gegevenstabellen over de belangrijkste RVA-opdrachten op de website. Daarnaast wordt een beknopt commentaar gepubliceerd over de evolutie van de vergoede werkloosheid op basis van de betaalstatistieken van de werkloosheidsuitkeringen en over de evolutie van de werkonderbrekingen in het kader van tijdskrediet, loopbaanonderbreking en thematisch verlof.

Elk jaar stelt de RVA een gedetailleerd jaarverslag op. Naast een activiteitenverslag omvat dit een uitgebreid statistisch volume waarin alle stelsels die onder de RVA-opdrachten vallen (tijdelijke en volledige werkloosheid, loopbaanonderbreking en tijdskrediet...) worden toegelicht.

Deze publicatie, de 'Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt', bevat dan weer de recentste trimestriële gegevens over die RVA-opdrachten. Door drie-maandelijks gegevens te publiceren, kan de RVA de tendensen in deze stelsels en in de ruimere context van de arbeidsmarkt sneller opsporen dan in het jaarverslag. Tegelijk wordt de impact verzacht van bepaalde seizoensgebonden of technische effecten die een maandelijkse statistiek kunnen beïnvloeden.

De structuur van deze publicatie is in grote lijnen gebaseerd op de reglementaire indeling van de diverse RVA-opdrachten (hoofdstukken 3 tot 6), die ook aan de basis ligt van de indeling van de RVA-website en de daar beschikbare statistieken. Vooraan wordt echter een synthetisch overzicht van de evolutie van de behandelde RVA-opdrachten geplaatst (hoofdstuk 1). Om deze trimestriële indicatoren te kaderen in een ruimere context, is hoofdstuk 2 bovendien gewijd aan een aantal bijkomende conjuncturele indicatoren uit externe bronnen (bv. de evolutie van de economische conjunctuur, het aantal werkaanbiedingen, de uitzendarbeid...), incl. een aantal elementen voor een internationale vergelijking.

Waar mogelijk wordt voor de weergave van de gegevens telkens gekozen voor een reeks die 5 jaar teruggaat. De gegevensweergave in de hoofdstukken wordt beperkt tot een vergelijking van het recentste trimester en de daarmee overeenstemmende trimesters van de besproken periode. Dit heeft als voordeel dat de analyses kunnen worden losgekoppeld van eventuele seizoenseffecten. Om voor de beschouwde periode wel een volledige, doorlopende gegevensreeks te kunnen voorzien van de behandelde materies, wordt aansluitend op deze publicatie een uitgebreide statistische bijlage gepubliceerd.

Het spreekt voor zich dat de RVA, naast deze periodieke publicaties, studies over specifieke thema's zal blijven voorzien op zijn website ter aanvulling van de bijdrage van de RVA aan de analyse en de vooruitgang van onze arbeidsmarkt.

De administrateur-generaal,

Dr. Jean-Marc Vandenberg

Inhoudstafel

Woord vooraf.....	3
1 Het trimester in vogelvlucht	7
2 Maatschappelijke en socio-economische context	13
2.1 Evolutie van de conjunctuur en de arbeidsmarkt.....	13
2.2 De Belgische arbeidsmarktstructuur in Europese context	16
3 Volledige werkloosheid	21
3.1 Kerncijfers	21
3.2 Evolutie van de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ).....	23
3.3 Evolutie van de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-NWZ)..	30
3.4 Bijzondere vrijstellingen	32
3.5 Specifieke thema's m.b.t. de werkloosheid	34
4 Tijdelijke werkloosheid	39
4.1 Kerncijfers	39
4.2 Volgens activiteitstak	40
4.3 Volgens motief	43
4.4 Volgens gewest	44
4.5 Volgens geslacht	45
5 Onderbrekingsuitkeringen	47
5.1 Kerncijfers	47
5.2 Tijdskrediet	50
5.3 Thematische verlopen.....	52
5.4 Loopbaanonderbreking.....	54
5.5 Verdeling van alle onderbrekingsstelsels samen volgens motief	56
6 Overige uitkeringen	59
6.1 Deeltijds werkenden met een inkomensgarantie-uitkering (IGU).....	59
6.2 Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen	64
6.3 Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verlopen	68
6.4 Eenheidsstatuut en uitdovende stelsels	69
7 Lijst van tabellen en grafieken	71

Het trimester in vogelvlucht

Tabel 1
Algemeen overzicht van de groepen uitkeringstrekkers

	T3 2020	T3 2021	T3 2022	T3 2023	T3 2024	Evol. T3 2020 - T3 2023 - T3 2024	Evol. T3 2023 - T3 2024
Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen	383.756	336.777	305.100	296.997	293.821	-23,4%	-1,1%
<i>Werkzoekenden</i>	346.786	312.417	288.755	285.784	285.378	-17,7%	-0,1%
<i>Niet-werkzoekenden</i>	36.970	24.360	16.345	11.214	8.444	-77,2%	-24,7%
Vrijstellingen van IWZ voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA	30.950	28.996	25.803	24.850	26.454	-14,5%	+6,5%
Tijdelijke werkloosheid	311.977	182.470	95.066	91.485	91.634	-70,6%	+0,2%
Onderbrekingsuitkeringen	263.032	228.035	233.663	240.139	241.182	-8,3%	+0,4%
<i>Tijdskrediet</i>	87.821	87.805	87.678	89.002	84.804	-3,4%	-4,7%
<i>Loopbaanonderbreking</i>	45.396	40.121	36.518	33.766	31.844	-29,9%	-5,7%
<i>Thematische verloven</i>	129.815	100.109	109.467	117.372	124.535	-4,1%	+6,1%
Overige uitkeringen	87.232	85.866	82.385	68.568	63.299	-27,4%	-7,7%
<i>Deeltijdse werknemers met IGU</i>	28.290	28.247	27.343	23.923	22.048	-22,1%	-7,8%
<i>Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen</i>	42.730	41.810	39.059	28.898	25.123	-41,2%	-13,1%
<i>Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven</i>	13.864	14.088	14.959	14.542	14.889	+7,4%	+2,4%
<i>Eenheidsstatuut en uitdovende stelsels</i>	2.348	1.721	1.023	1.205	1.239	-47,2%	+2,8%
Algemeen totaal	1.076.947	862.144	742.017	722.040	716.391	-33,5%	-0,8%

Tabel 1 biedt een algemeen overzicht van de groepen RVA-uitkeringstrekkers die in deze publicatie aan bod komen. Het totaal van de uitkeringstrekkers is in T3 2024 met 0,8% gedaald op jaarbasis. Het aantal vergoede werklozen daalt met 1,1% op jaarbasis. De werkzoekenden kennen een lichte daling met 0,1%. De grootste relatieve daling is er bij de niet-werkzoekenden: hun aantal blijft snel afnemen (-24,7%).

Ten opzichte van het derde trimester van vorig jaar steeg de groep tijdelijk werklozen licht met 0,2%.

De groep met vrijstelling van inschrijving als werkzoekende (voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA) omvat zowel werklozen als werkenden. Deze groep stijgt met 6,5% op jaarbasis.

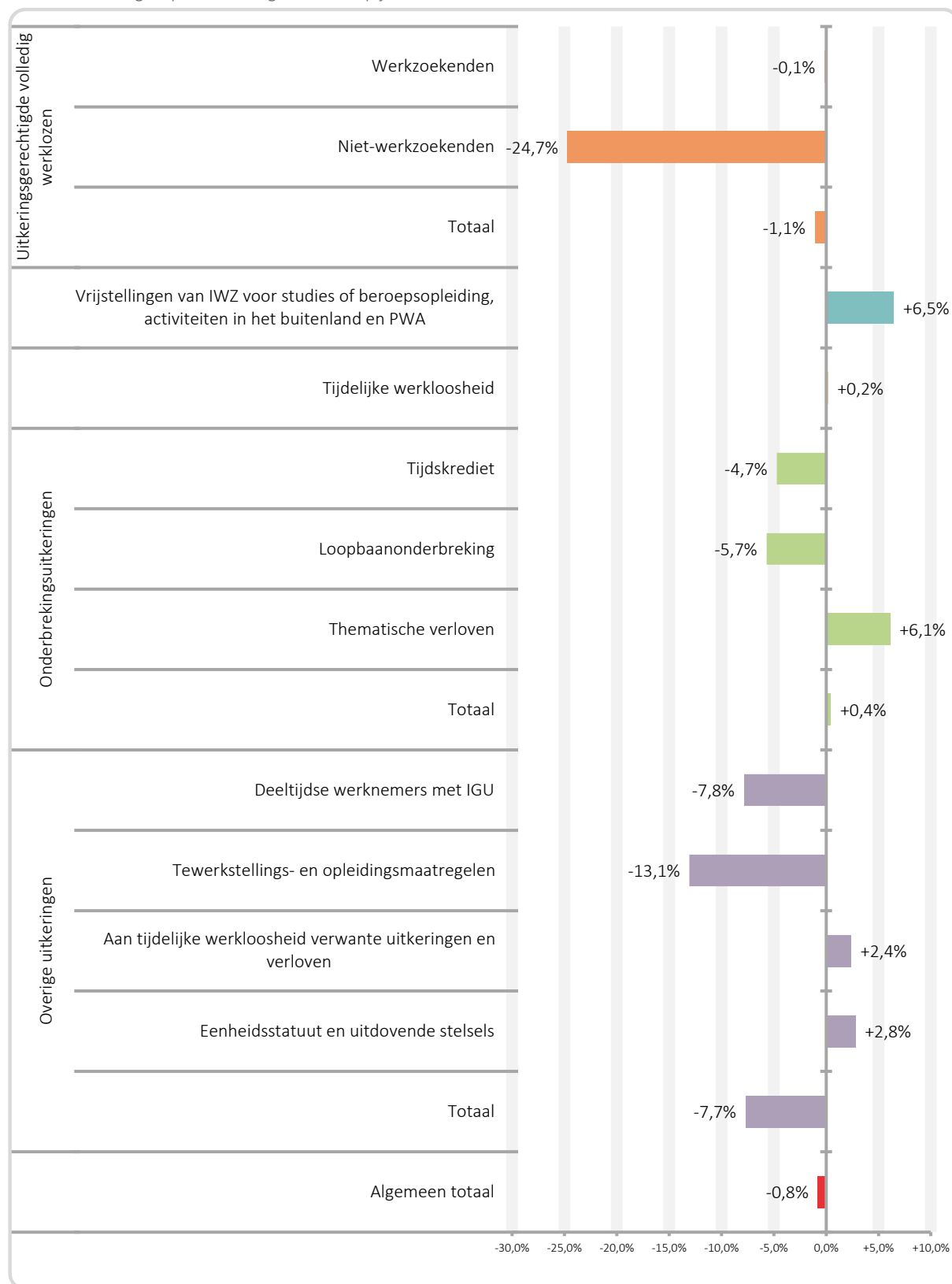
De groep werknemers met een uitkering voor tijdskrediet, loopbaanonderbreking of voor een thematisch verlof stijgt met 0,4%. We noteren een daling voor loopbaanonderbreking (-5,7%), een daling voor tijdskrediet (-4,7%) en een stijging voor thematische verloven (+6,1%).

Voor de overige uitkeringen noteren we tenslotte een daling van 7,7% op jaarbasis. De grootste groep in deze categorie zijn de tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen. Dit betreft grotendeels maatregelen waarvan de bevoegdheid is overgedragen naar de gewesten. Een groot deel is dan ook uitdovend, wat de daling met 13,1% op jaarbasis verklaart. Verder bevat deze groep de deeltijdse werknemers met een inkomensgarantieuitkering, die afnemen met 7,8% op jaarbasis. De aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven stijgen met 2,4% op jaarbasis. Ten slotte bevat deze restgroep de maatregelen in het kader van de ontwikkeling van het eenheidsstatuut (crisispremie, ontslaguitkering en ontslagcompensatievergoeding), het halftijds brugpensioen en stelsels voor grensarbeiders.

In T3 2024 werden in de verschillende uitkeringsstelsels van de RVA in totaal gemiddeld per maand 716.391 betalingen geteld, een aantal dat 33,5% lager ligt dan in T3 2020. Sinds meerdere jaren evolueert het gemiddelde aantal betalingen per maand in dalende lijn. Die tendens werd gebroken tijdens de periode 2020 - 2021 ten gevolge van de coronacrisis en het groot aantal betalingen tijdelijke werkloosheid dat hiervan het gevolg was. Wanneer we de vergelijking maken met het overeenkomstige trimester van het jaar 2020, zien we een grote afname van het aantal vergoede werklozen (-23,4%), vooral bij de niet-werkzoekenden (-77,2%). Bij de tijdelijk werklozen is er een grote daling van 70,6%. Er is een lichte daling van het aantal werknemers met een thematisch verlof (-4,1%) en tijdskrediet (-3,4%) en een sterke daling van het aantal werknemers met loopbaanonderbreking (-29,9%). Ook bij de vrijstellingen en de overige uitkeringen zijn er sterke dalingen van respectievelijk 14,5% en 27,4%.

Grafiek 1

Evolutie van de groepen uitkeringstrekkers op jaarbasis

De hierboven geschetste evoluties hebben uiteraard een impact op de verhouding tussen de verschillende uitkeringstrekkers van de RVA.

De vergoede werklozen vormen in T3 2024 met een aandeel van 41,0% de grootste groep, hun belang neemt toe met 5,4 procentpunt ten opzichte van het overeenkomstige trimester van 2020. Deze stijging is toe te schrijven aan de evolutie bij de werkzoekenden (+7,6 procentpunt).

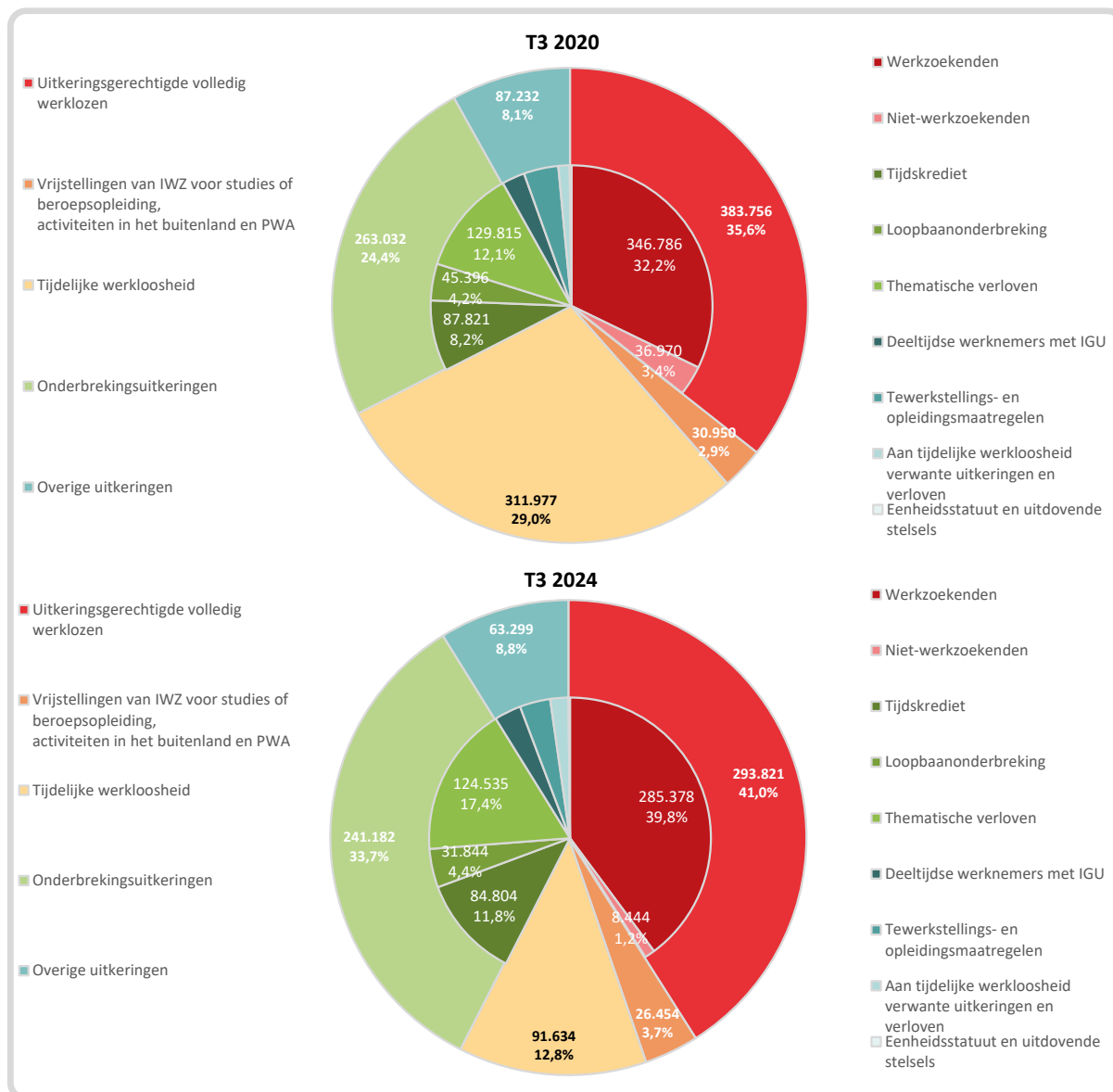
Het belang van de groep van de tijdelijk werklozen in T3 2024 is sterk afgenomen ten opzichte van T3 2020: -16,2 procentpunt. Zij hebben een aandeel van 12,8%.

Het relatieve belang van de tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen is ten opzichte van T3 2020 gedaald met -0,5 procentpunt. Het relatief belang van de vrijstellingen is toegenomen met 0,8 procentpunt.

In T3 2024 vertegenwoordigen de werknemers met een uitkering voor tijdskrediet, loopbaanonderbreking of een thematisch verlof 33,7% van de totale groep RVA-gerechtigden. Na de vergoede werklozen vormen zij de tweede grootste groep. Ten opzichte van T3 2020 is hun belang toegenomen (+9,2 procentpunt).

Grafiek 2

Evolutie van de onderlinge verhouding van de uitkerings-trekkers

2

Maatschappelijke en socio-economische context

2.1

Evolutie van de conjunctuur en de arbeidsmarkt

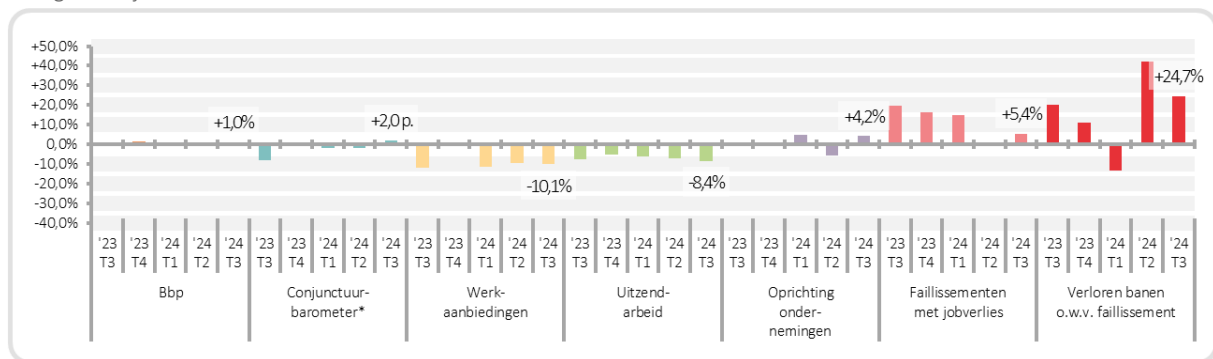
Het jaar 2022 ving aan met goede vooruitzichten in het licht van een tempering van de gevolgen van de coronacrisis, maar werd door het conflict in Oekraïne en de energiecrisis gekenmerkt met een hoge inflatie. Niettegenstaande kende het bbp in 2022 nog een positieve groei. Ondanks de uitdagingen kende ook 2023 een lichte groei, die verwacht wordt zich voort te zetten in 2024 en 2025.

Tabel 2
Conjuncturele indicatoren

T3	Bbp	Conjunctuur- barometer	Werk- aanbiedingen	Uitzend- arbeid	Oprichting onder- nemingen	Faillissementen met jobverlies	Verloren banen o.w.v. faillissement	Werknemers betrokken bij aankondiging van collectief ontslag
2020	108.394	-12,2	81.352	804.872	10.417	558	6.234	1.985
2021	114.485	+7,2	130.583	891.322	10.329	463	2.380	1.000
2022	116.689	-6,8	126.185	863.537	10.491	647	3.840	926
2023	118.156	-14,7	111.179	796.376	10.447	775	4.621	1.385
2024	119.345	-12,7	99.939	729.405	10.883	817	5.762	4.398
Evol. 2020- 2024	+ 10,1%	-0,5 p.	+ 22,8%	- 9,4%	+ 4,5%	+ 46,4%	- 7,6%	+ 121,6%

	Bbp	Conjunctuur- barometer	Werk- aanbiedingen	Uitzend- arbeid	Oprichting onder- nemingen	Faillissementen met jobverlies	Verloren banen o.w.v. faillissement	Werknemers betrokken bij aankondiging van collectief ontslag
2020	100	+0,0 p.	100	100	100	100	100	100
2021	106	+19,5 p.	161	111	99	83	38	50
2022	108	+5,4 p.	155	107	101	116	62	47
2023	109	-2,5 p.	137	99	100	139	74	70
2024	110	-0,5 p.	123	91	104	146	92	222

Grafiek 3
Variatie t.o.v. het overeenkomstige trimester van het
voorgaande jaar¹

Bronnen: NBB - bbp in miljoenen kettingeuro's - referentiejaar 2015 - van seizoenschommelingen en kalendereffecten gezuiverde gegevens + perscommuniqué - INR - Flash estimate en kwartaalrekeningen (meest recente trimester); maandelijkse conjunctuurenquête bij de ondernemingen – seizoengezuiverde gegevens (maandgemiddelde op jaarbasis); VDAB, FOREM, Actiris, ADG - Door de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling ontvangen werkaanbiedingen uit het normale economische circuit, met uitzondering van uitzendarbeid en uitwisseling van aanbiedingen tussen de gewestelijke diensten; Federgon – Uitzendarbeid: Jaarlijkse groei + Raming van het gemiddeld aantal gepresteerde uren uitzendarbeid per dag – berekening RVA; FOD Economie – Oprichting van ondernemingen in de profitsector; Fonds tot vergoeding van de in geval van Sluiting van Ondernemingen ontslagen werknemers (RVA); FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg - Collectieve ontslagen (lange reeks)

* Omwille van zijn aard, wordt de evolutie van de conjunctuurbarometer uitgedrukt in punten i.p.v. percentages.

¹ Vanwege de grote variaties werden het aantal werknemers betrokken bij aankondiging van een collectief ontslag niet opgenomen in deze visuele weergave.

Tabel 3
Evolutie van het bbp

	Bbp in miljoenen kettingeuro's	Evolutie
2020	422.805	-5,3%
2021	451.772	+6,9%
2022	465.513	+3,0%
2023	471.867	+1,4%
2024*	477.058	+1,1%
	478.001	+1,3%
2025*	482.782	+1,2%
	484.693	+1,4%

* Vooruitzichten gebaseerd op de Economische Begroting van het Federaal Planbureau, Economische projecties en Belgian Prime News van de Nationale Bank, Regards économiques van IRES, World Economic Outlook van het IMF, Economic forecasts van de Europese Commissie en de Belgium Economic Forecast van de OESO. De tabel geeft de minimale en de maximale geraamde groei weer op basis van die diverse vooruitzichten.

Zwaar getroffen door de coronacrisis en met een recordrecessie in het tweede kwartaal van 2020 (-11,8%), groeide het bbp opnieuw in 2021 en dit sneller dan verwacht. Met een groei van +6,9% voor het gehele jaar, was het bbp ongeveer terug op het niveau van voor de crisis. In 2022 en 2023 kenden we een groei, die enigszins vertraagd. De prognoses voor 2024 en 2025 zijn nog onzeker. Alle geraadpleegde agentschappen blijven (beperkte) groei aankondigen voor de twee jaren: tussen 1,1 en 1,3% voor 2024 en tussen 1,2 en 1,4% voor 2025.

De conjunctuurbarometer, die -36 punten liet noteren op het hoogtepunt van de coronacrisis, vertoonde vanaf april 2021 weer gunstige waarden met een gemiddelde van +6 punten, maar vanaf juni 2022 keerde die tendens weer. In het derde kwartaal van 2024 kent de barometer een kleine verbetering ten opzicht van T3 2023 (+2,0 punt).

Dit heeft voor het zesde trimester op rij invloed op de werkgelegenheidscijfers: 99.939 vacatures in T3 2024, d.w.z. 10,1% minder dan in T3 2023. We zien een licht heropleving van het aantal nieuwe bedrijven, met 10.883 opgerichte bedrijven. Het aantal gepresteerde uren uitzendarbeid blijft dalen (-8,4%).

Het aantal faillissementen met banenverlies kent sinds 2021 een stijgende trend. In T3 2024 is er opnieuw een stijging van het aantal faillissementen met banenverlies (+5.4%) ten opzichte van T2 2024. Ook het aantal werknemers betrokken bij collectieve ontslagen is aanzienlijk gestegen ten opzichte van vorig jaar (+24,7%).

2.2

De Belgische arbeidsmarktstructuur in Europese context

Eurostat, de statistische dienst van de Europese Commissie, publiceert internationaal geharmoniseerde arbeidsmarktstatistieken gebaseerd op een trimestriële enquête bij een steekproef van de bevolking. Dit laat toe de effecten van verschillen in reglementering te neutraliseren bij het maken van internationale vergelijkingen. Aangezien de data binnen dit deel afhankelijk zijn van de publicatiemomenten bij Eurostat, zijn de hier behandelde data met een trimester vertraging beschikbaar.

2.2.1

Werkloosheidsgraad

Tabel 4

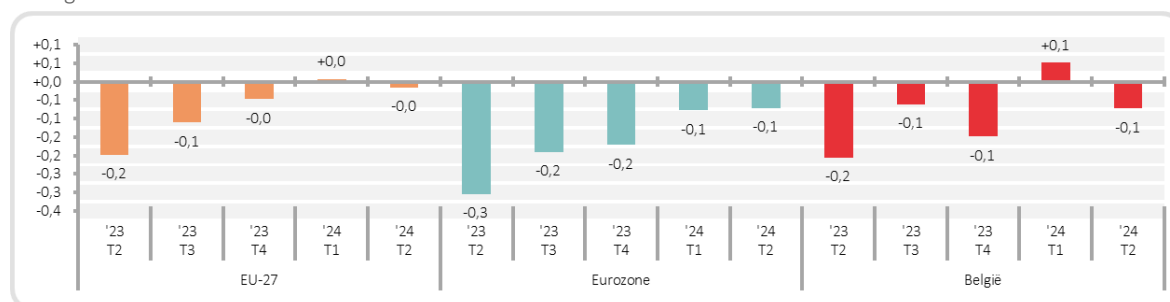
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad

T2	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2020	6,8	7,4	4,9	-	-	-
2021	7,3	8,0	6,2	+0,5	+0,6	+1,2
2022	6,1	6,7	5,7	-0,7	-0,7	+0,7
2023	5,9	6,4	5,5	-0,9	-1,0	+0,5
2024	5,9	6,4	5,4	-0,9	-1,1	+0,4
Evol. 2020-2024	-0,9	-1,1	+0,4			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 4

Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkloosheidsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

In T2 2024 bedraagt de Belgische werkloosheidsgraad 5,4%. Dit is hoger dan die van T2 2020. De EU-27 heeft met 5,9% een lagere werkloosheidsgraad dan in T2 2020, maar blijft nog steeds 0,5 procentpunt hoger dan het Belgische peil. In T2 2024 is de werkloosheidsgraad in de Eurozone (6,4%) 1,0 procentpunt lager dan in T2 2020.

Met betrekking tot de evolutie van de laatste vijf trimesters zien we algemeen een dalende trend, behalve voor België in het eerste kwartaal van 2024. Deze stijging van de werkloosheidsgraad stemt echter eerder overeen met een daling van de inactiviteit dan van de werkgelegenheid (cf. infra).

Voor de interpretatie van de data vanaf 2021 is het echter relevant op te merken dat Eurostat vanaf dat jaar een methodologische wijziging heeft doorgevoerd. Aangezien in diverse lidstaten personen langdurig en ononderbroken in een stelsel van tijdelijke werkloosheid zijn terechtgekomen, worden personen die in een dergelijk stelsel minstens 3 maanden onafgebroken het werk hebben neergelegd voortaan geteld als werklozen (i.p.v. als tewerkgesteld of inactief). Dit trekt de werkloosheidspercentages enigszins op t.o.v. de werkwijze in de voorgaande jaren. We kunnen ervan uitgaan dat dit effect groter is voor België, dat een relatief sterk uitgewerkt stelsel voor tijdelijke werkloosheid kent, dan voor de meeste andere Europese landen.

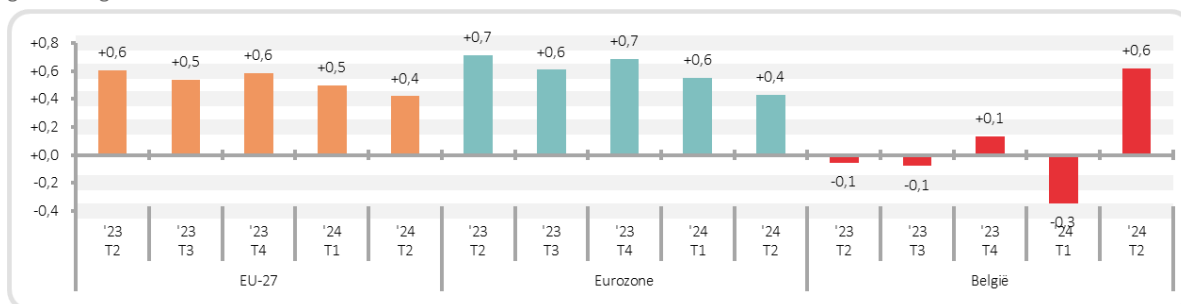
2.2.2 Werkgelegenheidsgraad

Tabel 5
Geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad

T2	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2020	66,8	66,1	64,2	-	-	-
2021	68,1	67,5	65,0	+1,3	+1,5	+0,7
2022	69,9	69,5	66,0	+3,1	+3,4	+1,8
2023	70,5	70,2	65,9	+3,7	+4,1	+1,7
2024	70,9	70,6	66,6	+4,2	+4,5	+2,3
Evol. 2020-2024	+4,2	+4,5	+2,3			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 5
Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

In T2 2024 bedroeg de werkgelegenheidsgraad voor België 66,6 %. Dat is 2,3 procentpunten hoger dan in T2 2020. Een hogere stijging is terug te vinden voor de EU-27 (+4,2 procentpunten) en de eurozone (+4,5 procentpunten). De werkgelegenheidsgraad voor de EU-27 en de eurozone ligt hoger dan voor België (respectievelijk 70,9% en 70,6%).

In de laatste vijf trimesters zien we op jaarbasis een stijging van de werkgelegenheidsgraad voor de EU-27 en de eurozone. Dit is niet het geval in België.

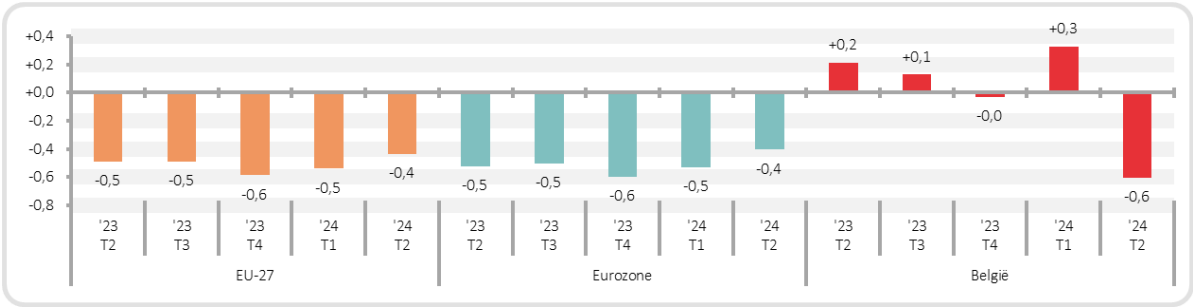
2.2.3 Inactiviteitsgraad

Tabel 6
Geharmoniseerde inactiviteitsgraad

T2	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2020	28,3	28,6	32,4	-	-	-
2021	26,5	26,5	30,7	-1,8	-2,1	-1,7
2022	25,5	25,5	30,0	-2,8	-3,1	-2,4
2023	25,0	25,0	30,3	-3,3	-3,6	-2,2
2024	24,6	24,6	29,7	-3,7	-4,0	-2,8
Evol. 2020-2024	-3,7	-4,0	-2,8			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 6
Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde inactiviteitsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

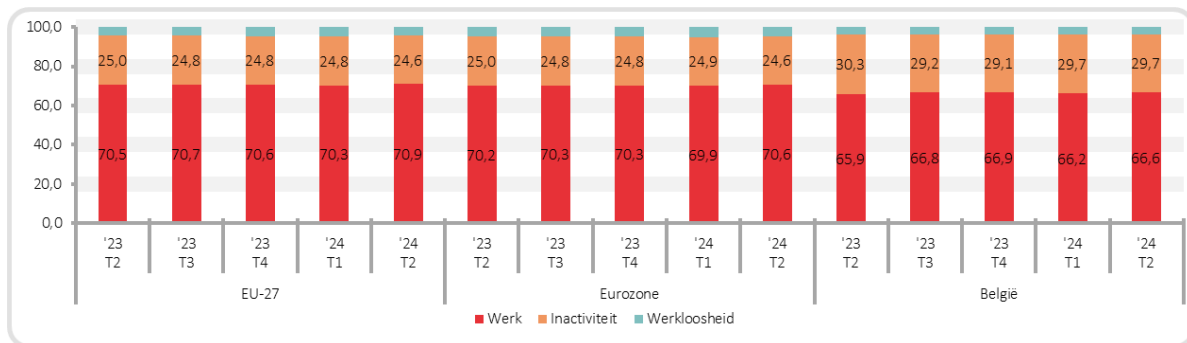
In T2 2024 bedroeg de inactiviteitsgraad in België 29,7%. De inactiviteitsgraad daalde met -2,8 procentpunten ten opzichte van het T2 2020.

Voor de Europese Unie en de eurozone is de daling iets groter dan voor België. De inactiviteitsgraad in de Europese Unie en de Eurozone ligt respectievelijke 3,7 en 4,0 procentpunten lager dan in T2 2020. De inactiviteitsgraad blijft in België hoger dan in de Eurozone en de Europese Unie.

In de laatste vijf trimesters zien we voor de EU-27 en de eurozone een daling van de inactiviteitsgraad op jaarbasis rond de 0,5 procentpunten. In België daarentegen zien we een stijging voor de vier eerste trimesters, gevolgd door een daling in T2 2024.

Grafiek 7

Structuur van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Ten slotte vergelijken we de verhoudingen van de groepen werkenden, werklozen en inactieven². België heeft een hogere inactiviteitsgraad dan de EU-27 en de eurozone. Hierdoor noteren we voor België t.o.v. de totale beroepsbevolking, ondanks een relatief laag percentage werkloosheid, toch een lagere werkgelegenheidsgraad dan voor de EU-27 of de eurozone.

² Terwijl de werkgelegenheidsgraad en de inactiviteitsgraad berekend worden ten opzichte van de totale populatie, houden we bij de werkloosheidsgraad enkel rekening met de actieve populatie. In deze grafiek worden de proporties ten opzichte van de totale populatie bekeken, waardoor de percentages voor werkloosheid in deze grafiek verschillen met de werkloosheidsgraad die we eerder hebben besproken.

3

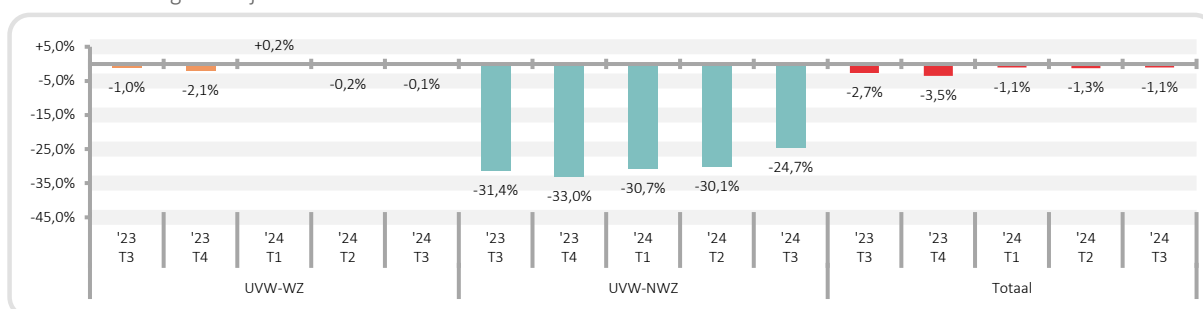
Volledige werkloosheid

3.1 Kerncijfers

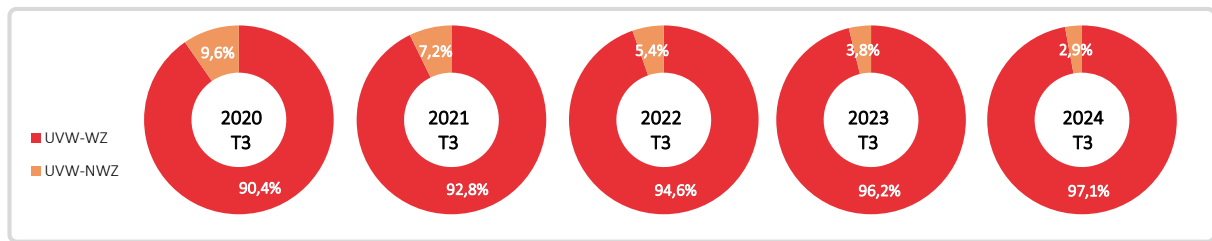
Tabel 7
Evolutie van de UVW (WZ + NWZ)

T3	UVW-WZ	UVW-NWZ	Totaal	UVW-WZ	UVW-NWZ	Totaal
2020	346.784	36.970	383.753	100	100	100
2021	312.417	24.360	336.777	90	66	88
2022	288.755	16.345	305.100	83	44	80
2023	285.784	11.214	296.997	82	30	77
2024	285.378	8.444	293.821	82	23	77
Evol. 2020-2024	-17,7%	-77,2%	-23,4%			

Grafiek 8
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Grafiek 9
Verhouding van de UVW

De uitkeringsgerechtigde volledig werklozen omvatten zowel werkzoekenden (UVW-WZ) als niet-werkzoekenden (UVW-NWZ). Onder de werkzoekenden rekenen wij de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties, de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van vrijwillig deeltijdse arbeidsprestaties, de werkzoekende uitkeringsgerechtigden binnen het stelsel voor werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT), de niet-toeleidbare werkzoekenden met een beschermingsuitkering en de kunstwerkers. De groep van de UVW-NWZ bestaat uit de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van vrijwillig deeltijds werk, de oudere vrijgestelde uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties, de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen die zijn vrijgesteld van inschrijving als werkzoekende (IWZ) omwille van mantelzorg of moeilijkheden van sociale of familiale aard, en de SWT'ers die zijn vrijgesteld van IWZ.

Zowel de evolutie van de UVW-WZ als die van de UVW-NWZ worden beïnvloed door reglementaire wijzigingen wanneer die de voorwaarden om vrijgesteld te worden van IWZ verstrengen of versoepelen. Als gevolg van die bepalingen functioneren de UVW-WZ en de UVW-NWZ dan als communicerende vaten. Echter, de evolutie van de UVW-WZ (en in mindere mate van de UVW-NWZ) hangt ook in belangrijke mate af van de conjunctuur.

In T3 2024, neemt het aantal niet-werkzoekenden op jaarbasis af met 24,7%, terwijl het aantal werkzoekenden afneemt met slechts 0,1%. Hierdoor neemt het aandeel niet-werkzoekenden in het totaal van de UVW verder af (2,9% van de UVW in T3 2024 t.o.v. 9,6% in T3 2020). Het totale aantal UVW neemt af met 1,1% op jaarbasis.

3.2

Evolutie van de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ)

3.2.1

Volgens stelsel

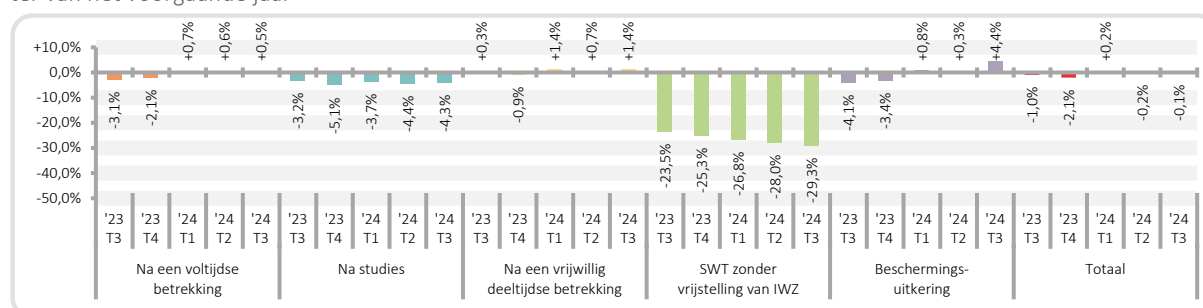
Tabel 8

Evolutie van de UVW-WZ volgens stelsel

T3	Na een voltijdse betrekking	Na studies	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	SWT zonder vrijstelling van IWZ	Beschermings- uitkering	Kunst- werkers	Totaal
2020	284.229	30.471	21.503	10.580	0	0	346.784
2021	255.543	24.446	19.278	10.849	2.301	0	312.417
2022	237.662	21.607	17.980	9.344	2.162	0	288.755
2023	230.349	20.909	18.040	7.151	2.074	7.261	285.784
2024	231.389	20.020	18.285	5.059	2.165	8.460	285.378
Evol. 2020- 2024	-18,6%	-34,3%	-15,0%	-52,2%	-	-	-17,7%
2020	100	100	100	100	-	-	100
2021	90	80	90	103	-	-	90
2022	84	71	84	88	-	-	83
2023	81	69	84	68	-	-	82
2024	81	66	85	48	-	-	82

Grafiek 10

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T3 2024 werden gemiddeld per maand 285.378 werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ) geteld, d.i. 406 of 0,1% minder dan in T3 2023.

Bij de grootste subgroep, de UVW-WZ op basis van voltijdse arbeidsprestaties, bedraagt de stijging op jaarbasis 0,5%. Het aantal UVW-WZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking stijgt met 1,4% op jaarbasis.

Het aantal SWT'ers zonder vrijstelling van inschrijving als werkzoekende neemt onder invloed van de ingeperkte vrijstellingsmogelijkheden (cf. infra) af met 29,3% op jaarbasis tot 5.059 fysieke eenheden.

We noteren ook een daling bij de UVW-WZ toegelaten op basis van studies (-4,3% op jaarbasis of -34,3% t.o.v. T3 2020).

Sinds 1 oktober 2020 werd een nieuw statuut gecreëerd. Het gaat om de niet-toeleidbare werkzoekende: de werkzoekende die de bevoegde dienst voor arbeidsbemiddeling identificeert aan de hand van de internationaal erkende screeningstool ICF - International Classification of Functioning, Disability and Health - en erkent als iemand die te maken krijgt met een combinatie van psychologische, medische en sociale factoren die zijn gezondheid en/of zijn sociale of professionele integratie ernstig aantasten, waardoor hij niet in het normale economische circuit of in het kader van al dan niet bezoldigd aangepast of omkaderd werk kan werken.

Het statuut van niet-toeleidbare werkzoekende wordt toegekend voor een periode van twee jaar en is hernieuwbaar met een nieuwe evaluatie door de screeningstool ICF. In T3 2024 waren er gemiddeld per maand 2.165 niet-toeleidbare uitkeringsgerechtigde werkzoekenden die een beschermingsuitkering ontvingen.

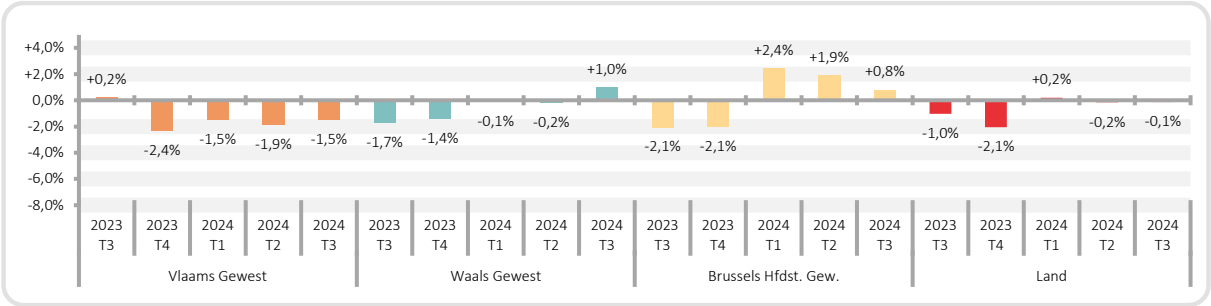
Als gevolg van de hervorming van de regelgeving voor werknemers in de kunstensector is sinds 1 oktober 2022 een nieuw statuut gecreëerd. In T3 2024 werden gemiddeld per maand 8.460 kunstwerkers geteld, d.i. 2,96% van de UVW-WZ.

3.2.2
Volgens gewest

Tabel 9
Evolutie van de UVW-WZ volgens gewest

T3	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2020	138.787	68.188	139.809	346.784	100	100	100	100
2021	128.915	65.604	117.899	312.417	93	96	84	90
2022	122.049	61.762	104.944	288.755	88	91	75	83
2023	122.309	60.695	102.780	285.784	88	89	74	82
2024	120.441	61.308	103.628	285.378	87	90	74	82
Evol. 2020-2024	-13,2%	-10,1%	-25,9%	-17,7%				

Grafiek 11
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Sinds T3 2020 is het aantal UVW-WZ in het Brussels Hoofdstedelijk met 25,9% gedaald. In het Vlaams Gewest was er een minder uitgesproken daling van 13,2%, terwijl in het Waals Gewest de daling slechts 10,1% bedroeg. Voor T3 2024 is een daling op jaarbasis te zien in het Vlaams Gewest, terwijl het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een stijging laten zien.

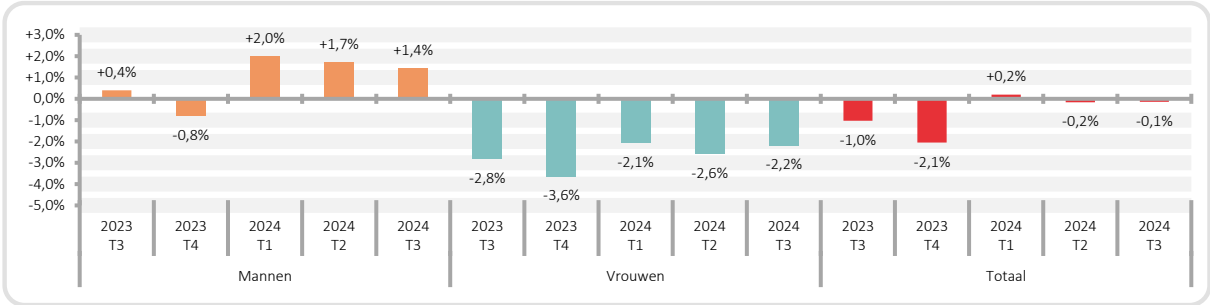
3.2.3

Volgens geslacht

Tabel 10
 Evolutie van de UVW-WZ volgens geslacht

T3	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2020	192.584	154.199	346.784	100	100	100
2021	172.992	139.425	312.417	90	90	90
2022	159.744	129.011	288.755	83	84	83
2023	160.389	125.395	285.784	83	81	82
2024	162.712	122.666	285.378	84	80	82
Evol. 2020-2024	-15,5%	-20,4%	-17,7%			

Grafiek 12
 Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In de afgelopen vijf jaar heeft de werkloosheid zich voor mannen (-15,5%) en vrouwen (-20,4%) op vergelijkbare wijze ontwikkeld.

Op jaarbasis noteren we in T3 2024 een stijging bij de mannen van 1,4% en een daling bij de vrouwen van 2,2%. Het aandeel van de mannen bedraagt 57,0% en dat van de vrouwen 43,0%.

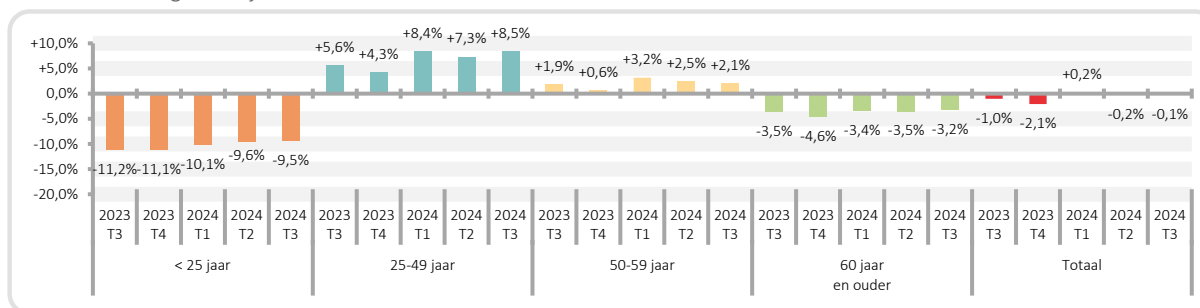
3.2.4

Volgens leeftijdsklasse

Tabel 11
Evolutie van de UVW-WZ volgens leeftijdsklasse

T3	< 25 jaar	25-49 jaar	50-59 jaar	60 jaar en ouder	Totaal	< 25 jaar	25-49 jaar	50-59 jaar	60 jaar en ouder	Totaal
2020	47.587	25.252	198.753	75.193	346.784	100	100	100	100	100
2021	47.548	20.236	175.530	69.104	312.417	100	80	88	92	90
2022	43.338	17.970	164.577	62.871	288.755	91	71	83	84	83
2023	38.500	18.983	167.638	60.663	285.784	81	75	84	81	82
2024	34.859	20.597	171.173	58.749	285.378	73	82	86	78	82
Evol. 2020-2024	-26,7%	-18,4%	-13,9%	-21,9%	-17,7%					

Grafiek 13
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Op jaarbasis is het aantal UVW-WZ < 25 jaar (-9,5% of -3.641 eenheden) gedaald. Het aantal UVW-WZ van 25 tot 49 jaar (+8,5% of +1.614 eenheden) en het aantal 50 tot 59 jarigen UVW-WZ (+2,1% of 3.535 eenheden) zijn gestegen.

Bij de 60-plussers (-3,2% of 1.914 eenheden) noteren we een daling. Dit komt omdat men vanaf 2020 enkel nog op basis van minstens 44 jaar beroepsverleden een vrijstelling kan aanvragen, niet meer op basis van leeftijd.

3.2.5

Volgens werkloosheidsduur

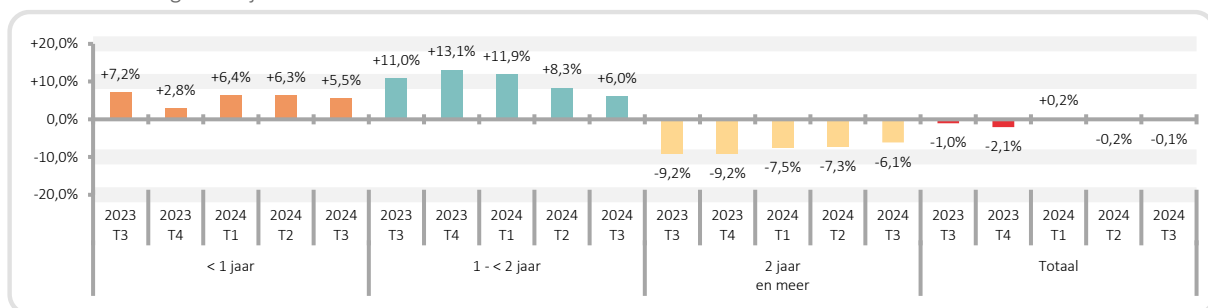
Tabel 12

Evolutie van de UVW-WZ volgens werkloosheidsduur

T3	< 1 jaar	1 - < 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal	< 1 jaar	1 - < 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal
2020	126.057	61.398	159.329	346.784	100	100	100	100
2021	88.100	61.317	163.001	312.417	70	100	102	90
2022	91.799	42.333	154.623	288.755	73	69	97	83
2023	98.394	46.979	140.410	285.784	78	77	88	82
2024	103.811	49.784	131.782	285.378	82	81	83	82
Evol. 2020-2024	-17,6%	-18,9%	-17,3%	-17,7%				

Grafiek 14

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Werklozen die minder dan een jaar werkloos zijn, zijn van de drie beschouwde categorieën per definitie de groep die het gevoeligst is voor de economische conjunctuur. Deze groep is de laatste vijf jaar gedaald (-17,6%). De afname van de groep met een werkloosheidsduur van 1 tot < 2 jaar (-18,9%) houdt vooral verband met de sterke daling tussen T3 2021 en T3 2022. De daling in de groep met een werkloosheidsduur van 2 jaar of meer (-17,3%) is gelijkmatiger.

Uit de jaarlijkse schommelingen blijkt dat de werklozen met een werkloosheidsduur van 2 jaar of meer gedaald zijn in T3 2024 (-6,1% ten opzichte van T3 2023). De werkloosheid van korte duur (< 1 jaar) en de werklozen met een werkloosheidsduur van 1 tot < 2 jaar kenden daarentegen een stijging op jaarbasis met 5,5% en 6,0%.

3.2.6

Volgens gezinscategorie

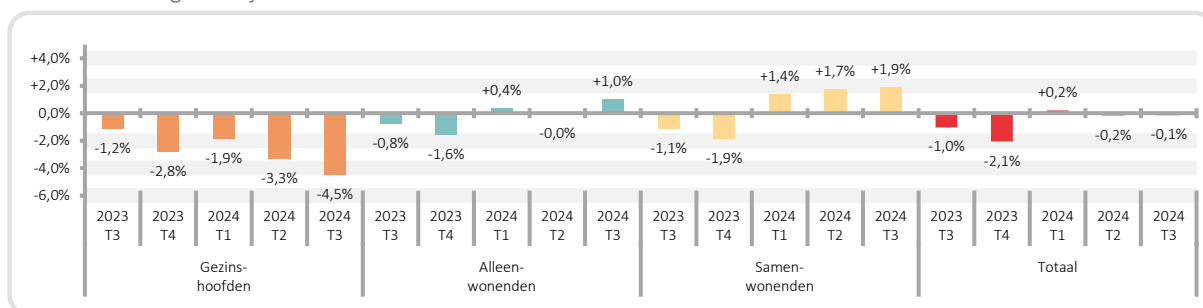
Tabel 13

Evolutie van de UVW-WZ volgens gezinscategorie

T3	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal
2020	95.459	91.852	159.472	346.784	100	100	100	100
2021	87.815	85.287	139.315	312.417	92	93	87	90
2022	80.514	79.469	128.771	288.755	84	87	81	83
2023	79.576	78.859	127.348	285.784	83	86	80	82
2024	76.012	79.654	129.712	285.378	80	87	81	82
Evol. 2020- 2024	-20,4%	-13,3%	-18,7%	-17,7%				

Grafiek 15

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

NB: Het totaal kan ook een klein aantal UVW-WZ omvatten met een andere gezinscategorie dan de drie bovenstaande meest gebruikelijke categorieën.

Tussen T3 2020 en T3 2024 daalt het aantal gezins-hoofden UVW-WZ met 20,4% en het aantal samen-wonenden met 18,7%, terwijl het aantal alleenwo-nenden in mindere mate gedaald is met 13,3%.

Op jaarbasis noteren we een daling bij de gezinshoof-den (-4,5%) en een stijging bij de alleenwonenden (+1,0%) en de samenwonenden (+1,9%).

3.3

Evolutie van de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-NWZ)

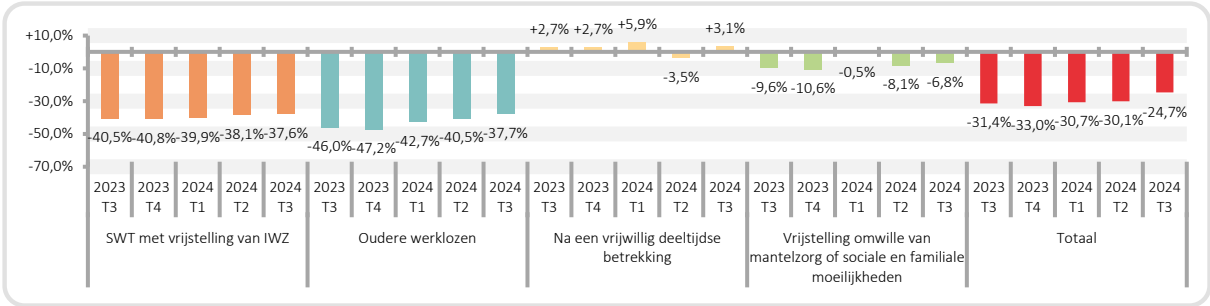
Tabel 14

Evolutie van de UVW-NWZ volgens stelsel

T3	SWT met vrijstelling van IWZ	Oudere werklozen	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	Vrijstelling omwille van mantelzorg of sociale en familiale moeilijkheden	Totaal	SWT met vrijstelling van IWZ	Oudere werklozen	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	Vrijstelling omwille van mantelzorg of sociale en familiale moeilijkheden	Totaal
2020	30.229	2.579	3.620	541	36.970	100	100	100	100	100
2021	20.159	411	3.362	428	24.360	67	16	93	79	66
2022	12.523	246	3.225	351	16.345	41	10	89	65	44
2023	7.451	133	3.313	317	11.214	25	5	92	59	30
2024	4.649	83	3.416	296	8.444	15	3	94	55	23
Evol. 2020- 2024	- 84,6%	- 96,8%	- 5,6%	- 45,4%	- 77,2%					

Grafiek 16

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

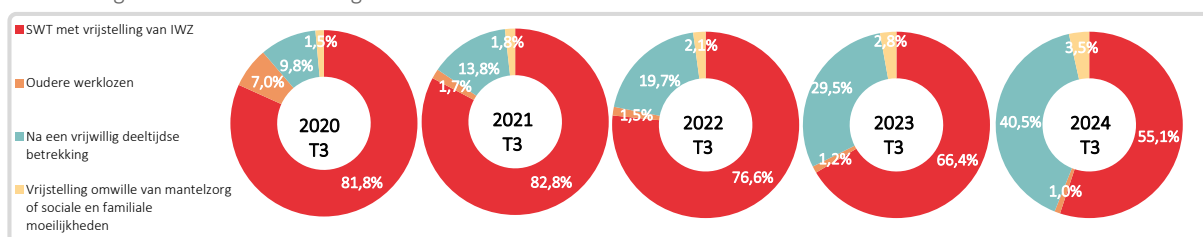

Er zijn nog slechts 83 oudere werklozen (-96,8%). Ook de niet werkzoekende SWT'ers zijn in vergelijking met T3 2020 sterk afgenomen met 84,6%. Het aantal UVW-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking is gedaald met 5,6%. Het aantal UVW-NWZ dat is vrijgesteld om sociale of familiale redenen of als mantelzorger, is gedaald met 45,4%, wat het gevolg is van het feit dat sinds april 2015 alleen nog de vrijstelling voor mantelzorg is toegestaan.

In T3 2024 bedraagt de daling van het totale aantal UVW-NWZ op jaarbasis 24,7%. De grootste daling op jaarbasis doet zich voor bij de groep vrijgestelde oudere werklozen na voltijdse arbeidsprestaties (-37,7%). Hun aantal neemt versneld af ingevolge de uitstroom van werklozen die nog van overgangsmaatregelen konden genieten.

Grafiek 17

Verhouding van de UVW-NWZ volgens stelsel

Het aandeel van de SWT'ers met vrijstelling van de inschrijving als werkzoekende neemt af, met een aandeel van 55,1% in T3 2024, tegen 81,8% in T3 2020. Het aandeel van de vrijgestelde oudere werklozen na voltijdse arbeidsprestaties neemt af, met een aandeel van 1,0% in T3 2024, tegen 7,0% in T3 2020. Het aandeel UVW-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking neemt toe, met een aandeel van 40,5% in T3 2024, tegen 9,8% in T3 2020. De mantelzorgers vertegenwoordigen in T3 2024 3,5% van het totale aantal UVW-NWZ.

3.4

Bijzondere vrijstellingen

In het kader van de Zesde Staatshervorming werd aan de gewestelijke diensten de bevoegdheid overgedragen om bepaalde vrijstellingen toe te kennen, alsook over bepaalde aspecten van de reglementering rond vrijstellingen. Aangezien de betrokkenen met één van de desbetreffende vrijstellingen betalingen ontvangen in het kader van de werkloosheidsuitkering, blijven deze maatregelen deel uitmaken van de RVA-statistieken.

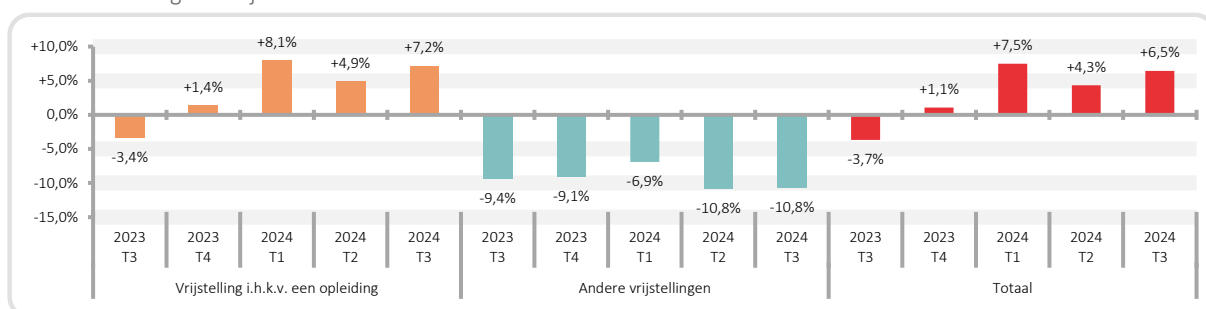
De stelsels van vrijstellingen voor het volgen van studies, opleidingen en stages werden overgedragen zonder tot nu toe fundamentele wijzigingen te ondergaan. In het Vlaams Gewest werd de regelgeving inzake vrijstellingen weliswaar enigszins aangepast, maar daarbij werd vaak uitgegaan van wat al federaal was voorzien.

Hoewel die materie niet wordt overgedragen, is het in deze context nuttig te vermelden dat vanaf 1 januari 2016 ook de PWA-vrijstelling een belangrijke hervorming kende. Ze werd voortaan beperkt tot de PWA-vrijstellingen beoogd in artikel 79, §4 bis, 2de lid (180 PWA-uren +33% permanente arbeidsongeschiktheid) en artikel 79ter, §5 (activiteit als PVP).

Tabel 15
Evolutie van de bijzondere vrijstellingen volgens type

T3	Opleidingen		Andere vrijstellingen		Totaal	Opleidingen		Andere vrijstellingen		Totaal
	Volgen van een beroepsopleiding	Hervatten van studies	Activiteiten in het buitenland	Activiteiten in PWA of als stadswacht		Volgen van een beroepsopleiding	Hervatten van studies	Activiteiten in het buitenland	Activiteiten in PWA of als stadswacht	
2020	21.452	8.153	3	1.342	30.950	100	100	100	100	100
2021	20.305	7.515	4	1.172	28.996	95	92	150	87	94
2022	17.537	7.148	2	1.115	25.803	82	88	87	83	83
2023	16.803	7.034	1	1.012	24.850	78	86	37	75	80
2024	17.973	7.578	2	902	26.454	84	93	63	67	85
Evol. 2020-2024	-16,2%	-7,1%	-37,5%	-32,8%	-14,5%					

Grafiek 18
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

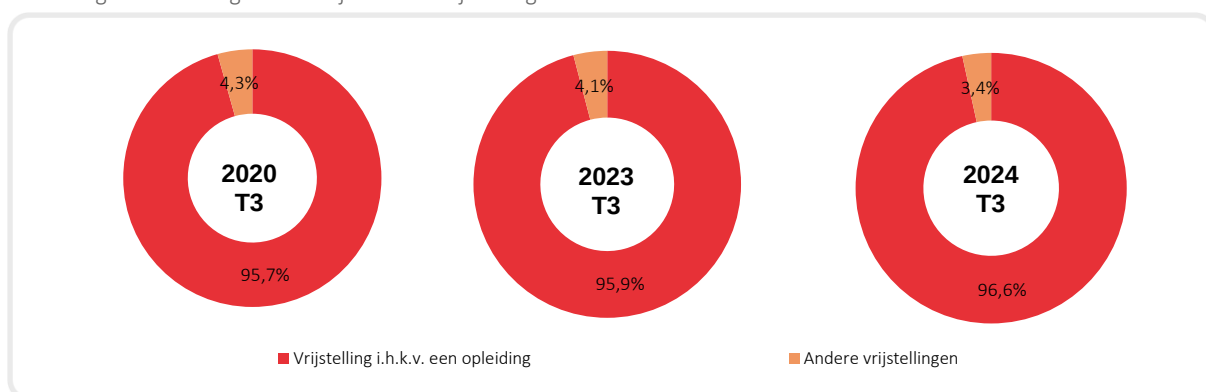

In T3 2024 werden gemiddeld 26.454 betalingen uitgevoerd voor deze vrijstellingen. Dit zijn er 14,5% minder ten opzichte van het derde kwartaal van 2020.

Op jaarbasis noteren we in T3 2024 een stijging met 6,5%.

De vrijstellingen voor het volgen van een beroepsopleiding vormen de grootste groep van de vrijstellingen met een aandeel van 67,9%. Samen met de vrijstellingen voor het hervatten van studies vertegenwoordigen de opleidingen 96,6% van alle betalingen voor vrijstellingen

Grafiek 19
Onderlinge verhouding van de bijzondere vrijstellingen

3.5

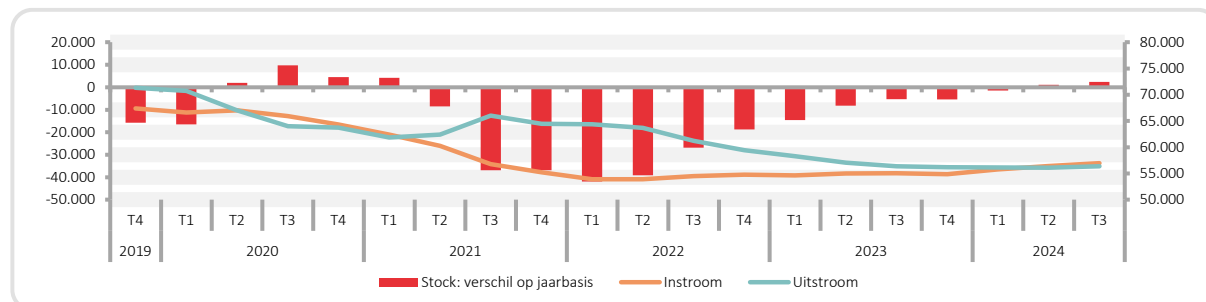
Specifieke thema's m.b.t. de werkloosheid

3.5.1

Dynamische evolutie van de UVW-WZ

Grafiek 20

De variatie op jaarbasis van de UVW-WZ vergeleken met de in- en uitstroom

NB: De grafiek geeft de variatie op jaarbasis weer van het aantal verschillende personen in de groep van de UVW-WZ in indieningsmaanden.

Grafiek 20 vergelijkt de variatie van het aantal verschillende personen in de groep van de UVW-WZ met de evolutie van de in- en uitstromen (glijdende jaargemiddelden) in de loop van de periode 2019-2024. Een instroom wordt als dusdanig geteld indien een UVW-WZ in een trimester gedurende 1 van de 3 indieningsmaanden een betaling ontving, maar geen betaling kreeg in het daaraan voorafgaande trimester. Omgekeerd tellen we een uitstroom indien een UVW-WZ gedurende geen van de 3 indieningsmaanden van een trimester een betaling ontving, maar het daaraan voorafgaande trimester wel minstens 1 betaling kreeg. Bijgevolg stemt de stock van een trimester overeen met de som van de blijvers en de instromers en verwijst deze dus naar de UVW-WZ die in dat trimester een betaling ontvingen.

De instroom en uitstroom evolueren in het kielzog van de economische conjunctuur, waardoor een hogere instroom meestal gepaard gaat met een lagere uitstroom en omgekeerd. In 2019 worden inkomende en uitgaande stromen gekenmerkt door een gestage daling en is de uitgaande stroom altijd hoger dan de inkomende stroom. Van T2 2020 tot T1 2021 is de instroom het hoogst.

Vanaf T2 2021 neemt de uitgaande stroom fors toe terwijl de daling van de inkomende stroom nog versterkt wordt. Bijgevolg is er een sterke daling van de UVW-WZ. Als gevolg van het economisch herstel vinden werklozen makkelijker werk en is er ook minder instroom in de werkloosheid.

Vanaf T2 2022 zien we voor de instroom opnieuw een toename. Vanaf T2 2024 is de instroom terug groter dan de uitstroom, evolueert de uitstroom gedurende deze periode in dalende lijn. De stock UVW-WZ neemt dus niet langer af, maar begint vanaf T3 2024 terug toe te nemen.

Tabel 16

Evolutie van de dynamische stromen van de UVW-WZ

T3	Stock	Blijvers	Instroom	Uitstroom	Stock T-1	Stock	Blijvers	Instroom	Uitstroom
2020	382.068	312.867	69.201	50.877	363.744	100%	81,9%	18,1%	14,0%
2021	345.131	289.838	55.293	65.319	355.157	100%	84,0%	16,0%	18,4%
2022	318.246	260.547	57.699	55.508	316.055	100%	81,9%	18,1%	17,6%
2023	312.938	255.058	57.880	52.852	307.910	100%	81,5%	18,5%	17,2%
2024	315.376	255.159	60.217	53.890	309.049	100%	80,9%	19,1%	17,4%
Evol. 2020-2024							-1,0 pp.	+1,0 pp.	+3,5 pp.

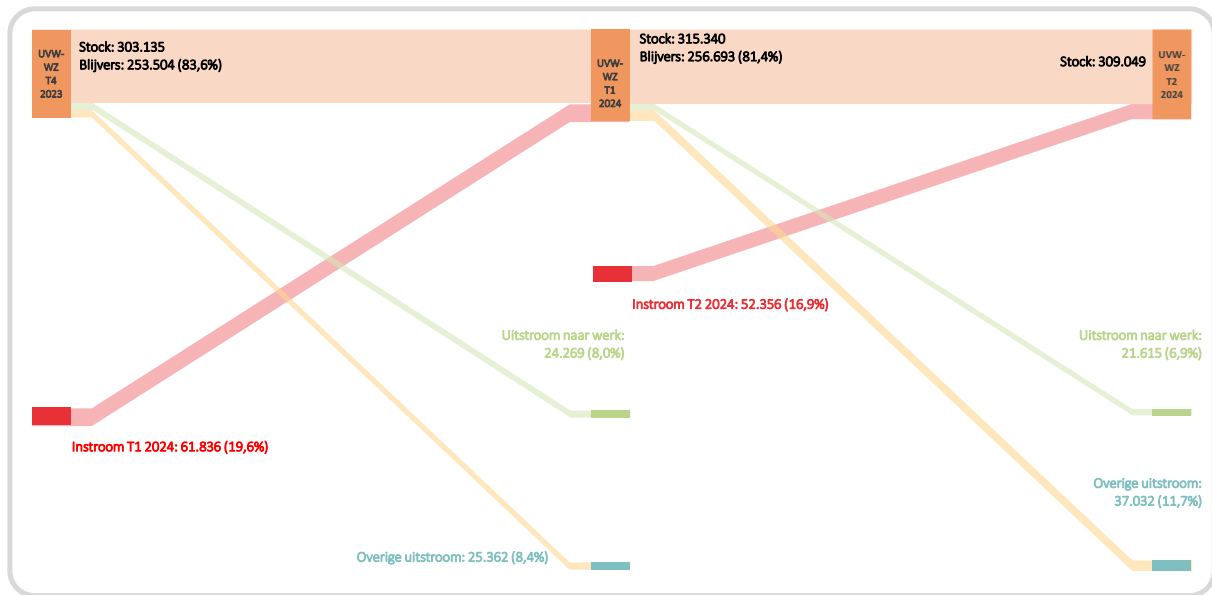
Tabel 16 geeft een beter inzicht in de onderlinge verhoudingen tussen de instroom, de uitstroom, de stock en de blijvers. De instroom, uitstroom en stock werden hierboven reeds gedefinieerd. Een blijver in een bepaald trimester is een UVW-WZ die zowel in dit trimester als in het voorgaande trimester een betaling ontving. De dynamische verhouding tussen die drie populaties, wordt in grafiek 21 gevisualiseerd.

De verhoudingen tussen de verschillende categorieën veranderen nauwelijks tussen T3 2020 en T3 2024. In T3 2020 bestaat de stock gemiddeld voor 81,9% uit blijvers, en voor 18,1% uit instromers. De uitstromers vertegenwoordigen 14,0%.

In T3 2024 zien we dat het aandeel van de blijvers afgenomen is naar 80,9%, terwijl het aandeel van de instroom stijgt tot 19,1%. Het percentage uitstromers stijgt tot 17,4%.

Grafiek 21

Verhoudingen tussen de in- en uitstroom en de blijvers
en bepaling van de uitstroomrichting

Uitstroomcijfers laten ons toe de dynamiek die aan de basis ligt van evoluties in de werkloosheid beter te begrijpen. De totale uitstroom geeft echter geen informatie over de kwalitatieve aspecten van de uitstroom. Daarom is het interessant na te gaan in welke socio-economische positie de werklozen na hun uitstroom terechtkomen. Voor het bepalen van die socio-economische positie wordt gebruik gemaakt van de Dopfluxbisprocedure, een gestandaardiseerde procedure binnen de RVA-databases voor een opvolging van de socio-economische positie van uitstromers.

Voor de uitstromers (die worden bepaald op basis van betaalgegevens op indieningsmaand) bekijken we de volgende refertemaand die overeenstemt met die betaling. Daar zoeken we naar een bericht van overlijden, pensionering, tewerkstelling of ziekte in de periode vanaf de maand die voorafgaat aan de uitstroom t.e.m. de maand die op de uitstroom volgt.

Grafiek 21 toont opnieuw de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende categorieën voor de kwartalen T4 2023 en T1, T2 2024, maar voegt er informatie over de uitstroomrichting aan toe. Hij geeft aan dat de belangrijkste uitstroomrichting die van de uitstroom naar werk is. In T2 2024 bedraagt het percentage van de uitstroom naar werk 37%.

3.5.2

Evolutie van de niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden (NVNW-WZ)

Naast de werkzoekenden met een werkloosheids- of inschakelingsuitkering zijn er ook niet-werkende werkzoekenden die niet vergoed worden in het kader van de werkloosheidsverzekering.³ De tabel 17 bevat gegevens over deze niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden (NVNW-WZ). Deze gegevens worden verzameld door de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en samengebracht door de RVA.

Tabel 17

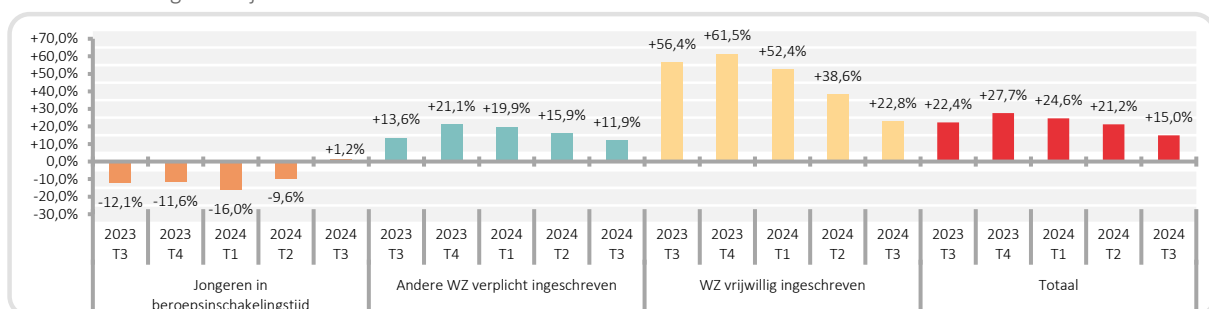
Evolutie van de NVNW-WZ (niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden) volgens inschrijvingsvorm

T3	Jongeren in beroeps-inschakelings-tijd	Andere WZ verplicht ingeschreven	WZ vrijwillig ingeschreven	Totaal	Jongeren in beroeps-inschakelings-tijd	Andere WZ verplicht ingeschreven	WZ vrijwillig ingeschreven	Totaal
2020	57.648	60.705	58.729	177.081	100	100	100	100
2021	53.511	60.129	55.048	168.688	93	99	94	95
2022	57.964	59.049	73.806	190.820	101	97	126	108
2023	50.949	67.065	115.464	233.478	88	110	197	132
2024	51.539	75.064	141.820	268.422	89	124	241	152
Evol. 2020-2024	- 10,6%	+ 23,7%	+ 141,5%	+ 51,6%				

Bron: gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en berekeningen RVA

Grafiek 22

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Bron: gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en berekeningen RVA

³ De werkende werkzoekenden worden hier verder buiten beschouwing gelaten.

De groep NVNW-WZ bestaat uit jongeren in hun beroepsinschakelingstijd, verplicht ingeschreven werkzoekenden en vrijwillig ingeschreven werkzoekenden. Onder de verplicht ingeschreven bevinden zich de gesanctioneerde werklozen, de werkzoekenden ten laste van het OCMW en de werkzoekenden die zijn erkend als mindervalide door de FOD Sociale Zekerheid. Bij de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden vinden we heel wat niet-werkende werkzoekenden terug met een vreemde nationaliteit, die zich inschrijven om toegang te hebben tot de Belgische arbeidsmarkt, maar die (nog) geen recht hebben op werkloosheidsuitkeringen.

In het derde trimester van 2024 bedraagt het totale aantal NVNW-WZ 268.422 personen, een stijging op jaarbasis van 15,0% ten opzichte van T3 2023. De verplicht ingeschreven werkzoekenden kenden in T3 2024 op jaarbasis een stijging van 11,9%, daar waar de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden een stijging van 22,8% noteerden. De jongeren in de beroepsinschakelingstijd zijn minder talrijk en kennen een stijging (1,2%).

De stijging van het aantal NVNW-WZ wordt deels beïnvloed door het Russisch-Oekraïense conflict. Het aantal NVNW-WZ van Oekraïense nationaliteit werd op jaarbasis groter (van gemiddeld 11.556 in T3 2023 naar gemiddeld 12.395 in T3 2024). In het derde trimester van 2024 heeft minder dan 5% van de niet-vergoede werkzoekenden de Oekraïense nationaliteit.

Bij de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden noteren we een daling van het aantal werklozen met Russische nationaliteit (van gemiddeld 792 in T3 2023 naar gemiddeld 765 in T3 2024, d.i. - 3,4%).

De impact hiervan op het totale aantal NVNW-WZ blijft vooralsnog relatief beperkt. De Oekraïense en de Russische nationaliteiten vertegenwoordigen samen in T3 2024 5,1% van het totale aantal NVNW-WZ. Voor alle overige nationaliteiten samen (incl. de Belgische) noteren we op jaarbasis een stijging van 15,5% van het totale aantal NVNW-WZ.

4

Tijdelijke werkloosheid

4.1 Kerncijfers⁴

Tabel 18
De evolutie van de tijdelijke werkloosheid in kerncijfers

	Fysieke eenheden	Budgettaire eenheden	Aantal verschillende werknemers	Aantal verschillende werkgevers	Dagen (totaal)	Dagen (per werknemer)	Dagen (per werkgever)	Uitgaven (miljoen EUR)	Gemiddelde daguitkering (EUR)
T3 2023	91.485	17.194	154.816	21.560	1.405.672	9,1	65,2	99,3	70,6
T3 2024	91.634	18.011	154.663	22.248	1.491.197	9,6	67,0	102,0	68,4
Evol.	+0,2%	+4,8%	-0,1%	+3,2%	+6,1%	+6,2%	+2,8%	+2,7%	-3,1%
	+148	+817	-153	+688	+85.525	+0,6	+1,8	+2,7	-2,2

In het tweede trimester van 2023 (op 5 mei) verklaarde de Wereldgezondheidsorganisatie COVID-19 niet langer als internationale noodsituatie te beschouwen, maar al vóór dit officiële einde zagen we reeds de tanende impact van deze crisis. De referenties naar meer informatie over de impact van de recente crisissen⁵ op de tijdelijke werkloosheid is te vinden in voorgaande edities van deze brochures.

In het huidige trimester zien we hoe het algemene peil van de tijdelijke werkloosheid iets hoger ligt dan in 2023. Het niveau lijkt zich verder te normaliseren t.o.v. de coronaperiode, al moeten we dit nuanceren op basis van de data per sector. Bovendien blijft het peil relatief hoog tegenover de historisch lage cijfers die we noteerden vlak vóór de coronacrisis: Het huidige peil is vergelijkbaar met het gemiddelde voor de periode 2012 tot en met 2015.

⁴ Nota bene: omdat het verificatieproces voornamelijk bij tijdelijke werkloosheid de statistische resultaten beïnvloedt, betreffen de in dit hoofdstuk weergegeven cijfers in de mate van het mogelijke data na verificatie. Voor de data m.b.t. de recentste twee trimesters worden de gegevens vóór verificatie gebruikt.

⁵ Uiteindelijk werd de vereenvoudigde procedure tijdelijke werkloosheid naast het motief overmacht "corona" ook opengesteld in het kader van de overstromingen tijdens de zomer van 2021, en van het conflict tussen Rusland en Oekraïne.

4.2

Volgens activiteitstak

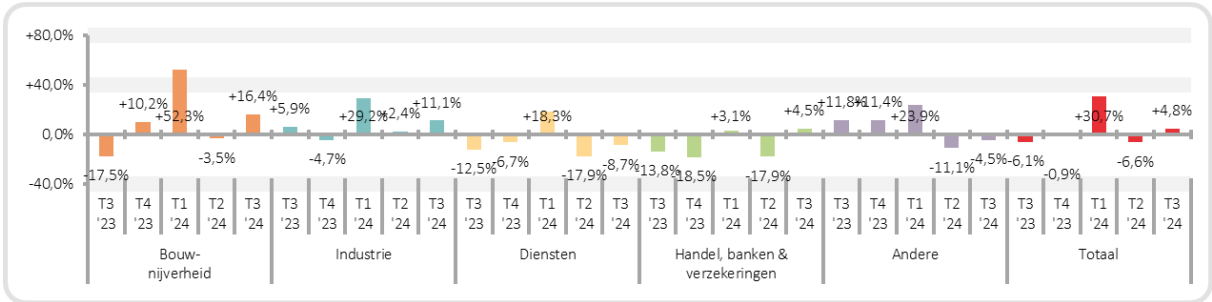
Tabel 19

Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in budgettaire eenheden volgens bedrijfstak

T3	2020	2021	2022	2023	2024	Evol. 2020-2024
Bouwnijverheid	7.904	5.967	4.246	3.502	4.075	-48,4%
Industrie	17.099	9.555	5.916	6.265	6.962	-59,3%
Diensten	49.995	23.633	5.684	4.975	4.542	-90,9%
Administratieve en ondersteunende diensten	15.166	7.479	2.872	2.397	2.019	-86,7%
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	16.862	8.307	887	530	508	-97,0%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	3.348	1.683	1.020	1.372	1.294	-61,4%
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	5.199	1.813	245	180	216	-95,8%
Kunst, amusement en recreatie	2.720	1.184	88	57	61	-97,8%
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	272	172	98	85	93	-66,0%
Informatie en communicatie	2.550	774	83	62	92	-96,4%
Onderwijs	802	339	64	48	57	-92,9%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	596	357	40	18	25	-95,8%
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	31	21	16	20	19	-36,9%
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	28	13	2	1	0	-98,9%
Extraterritoriale organisaties en lichamen	57	18	0	0	0	-100,0%
Overige diensten	2.365	1.474	269	205	158	-93,3%
Handel, banken en verzekeringen	13.089	6.902	1.175	1.013	1.058	-91,9%
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	12.288	6.588	1.148	992	1.028	-91,6%
Financiële activiteiten en verzekeringen	801	314	27	20	31	-96,2%
Andere	9.814	4.160	1.287	1.439	1.374	-86,0%
Vervoer en opslag	8.235	3.351	818	958	1.053	-87,2%
Landbouw, bosbouw en visserij	174	120	67	59	61	-64,7%
Winning van delfstoffen	34	16	13	21	53	+54,9%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	13	17	5	6	5	-61,9%
Niet ingevuld	1.358	656	384	395	201	-85,2%
Totaal	97.901	50.217	18.308	17.194	18.011	-81,6%

Grafiek 23

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In het licht van de impact van de coronacrisis is het vanzelfsprekend dat we op een termijn van vijf jaar dalingen van de tijdelijke werkloosheid optekenen. Wanneer we doorheen deze periode de derde trimesters vergelijken, blijkt die dalende evolutie echter niet volledige in rechte lijn te verlopen: terwijl de tertiaire sector, die overeenkomt met de dienstensector, vrijwel geen gebruik meer maakt van tijdelijke werkloosheid, blijft de secundaire sector, vertegenwoordigd door de bouw en de industrie, in lijn met het verleden, sterk betrokken.

Het algemeen hoog gebleven peil van de tijdelijke werkloosheid sinds de coronacrisis laat zich door een combinatie van factoren verklaren. Bij een aantal sectoren lijkt de tijdelijke werkloosheid beter ingeburgerd en daardoor sneller benut sinds de crisis, al lijkt dit niet voor elke sector van toepassing. We zien echter ook een vrij hoog gemiddeld aantal tijdelijk werklozen per werkgever, vooral in de tijdelijke werkloosheid om economische redenen. Hierbij spelen in de huidige onzekere economische context ongetwijfeld specifieke gevoeligheden bij bepaalde bedrijven of sectoren een rol. Verder kunnen we hierin ook een effect zien van het afschaffen van de toelaatbaarheidscriteria voor tijdelijke werkloosheid om economische redenen, een reglementaire wijziging die tegelijk inging met het einde van de vereenvoudigde procedure voor tijdelijke werkloosheid die tijdens de pandemie gold.

Op jaarbasis zien we, na een behoorlijke stijging in het eerste trimester (voor een groot deel te wijten aan het slechte weer), algemeen opnieuw een daling in het tweede trimester. De graad voor tijdelijke werkloosheid kent een duidelijke stijging in de bouwsector en de industrie, terwijl er een daling valt op te meten in de andere sectoren.

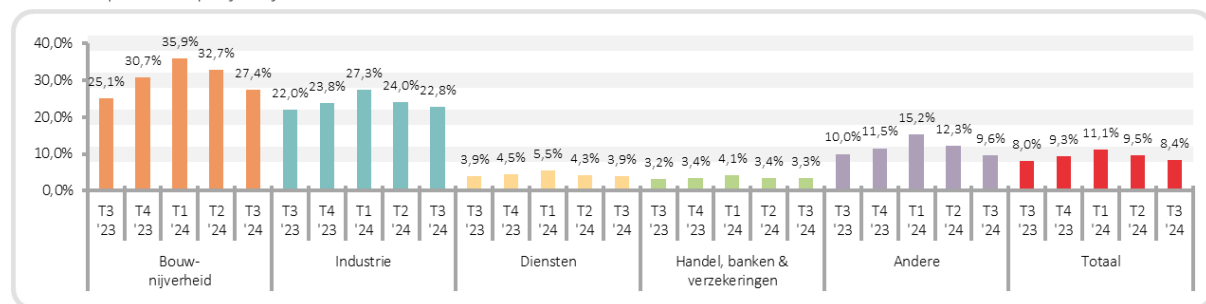
Tabel 20

Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst
die beroep doen op tijdelijke werkloosheid

T3	2020	2021	2022	2023	2024
Bouwnijverheid	38,9%	33,3%	29,4%	25,1%	27,4%
Industrie	43,3%	35,2%	22,8%	22,0%	22,8%
Diensten	25,9%	17,6%	5,8%	3,9%	3,9%
Administratieve en ondersteunende diensten	43,0%	33,4%	20,5%	15,4%	16,1%
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	34,2%	24,4%	6,0%	2,9%	2,8%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	17,0%	13,3%	5,8%	4,6%	5,5%
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	21,1%	10,8%	2,4%	1,6%	1,5%
Kunst, amusement en recreatie	31,4%	20,5%	2,9%	1,4%	1,4%
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	38,0%	29,8%	18,5%	18,1%	16,7%
Informatie en communicatie	25,9%	11,6%	2,0%	1,1%	1,2%
Onderwijs	24,6%	14,8%	4,1%	2,5%	2,8%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	11,7%	7,4%	1,3%	0,8%	0,7%
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	7,6%	8,3%	4,0%	4,5%	3,8%
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	2,2%	0,9%	0,2%	0,1%	0,1%
Extraterritoriale organisaties en lichamen	3,8%	2,1%	0,3%	0,3%	0,0%
Overige diensten	22,4%	17,7%	5,6%	4,3%	3,5%
Handel, banken en verzekeringen	24,0%	16,8%	4,9%	3,2%	3,3%
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	25,3%	18,2%	5,4%	3,5%	3,7%
Financiële activiteiten en verzekeringen	15,1%	7,3%	1,1%	0,6%	0,7%
Andere	27,7%	20,6%	10,5%	10,0%	9,6%
Vervoer en opslag	41,5%	29,4%	15,0%	14,2%	13,3%
Landbouw, bosbouw en visserij	6,8%	6,2%	3,9%	3,5%	3,6%
Winning van delfstoffen	29,1%	31,5%	17,1%	21,3%	19,1%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	11,2%	14,1%	5,8%	5,0%	5,1%
Niet ingevuld	26,0%	20,8%	7,8%	7,9%	8,1%
Totaal	28,3%	20,7%	10,0%	8,0%	8,4%

Grafiek 24

Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst
die beroep doen op tijdelijke werkloosheid

Bron ondernemingsgegevens : Kruispuntbank Ondernemingen Berekeningen RVA

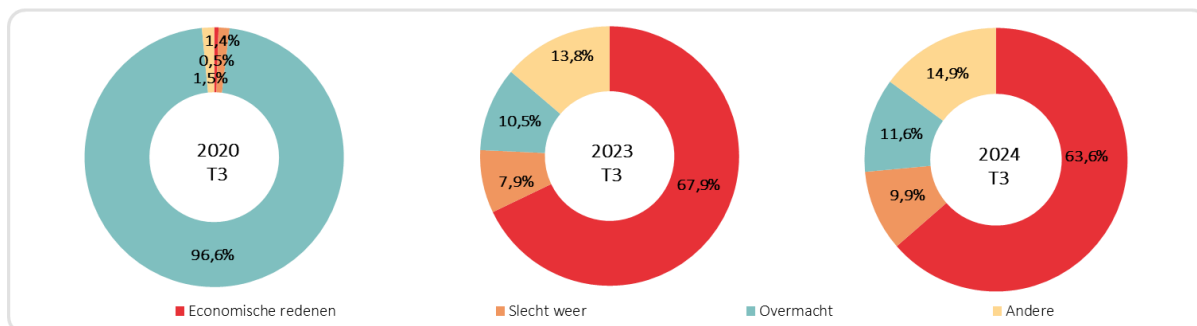
In totaal hadden in het huidige trimester 8,4% van de actieve ondernemingen met arbeid in loondienst personeel in tijdelijke werkloosheid. Dit is licht hoger dan het peil van vorig jaar en veel lager dan de percentages genoteerd tijdens de coronacrisis.

4.3

Volgens motief

Grafiek 25

Verdeling van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden

Tabel 21

Evolutie van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden

T3	Economische redenen	Slecht weer	Overmacht	Andere	waarvan schorsing bedienden	Totaal	Economische redenen	Slecht weer	Overmacht	Andere	waarvan schorsing bedienden
2020	41.829	106.023	7.482.675	118.294	4.371	7.748.821	100	100	100	100	100
2021	0	118.223	3.740.370	108.581	0	3.967.174	0	112	50	92	0
2022	820.279	146.699	286.877	250.441	60.103	1.504.295	1.961	138	4	212	1.375
2023	954.298	110.375	147.692	193.308	47.539	1.405.672	2.281	104	2	163	1.088
2024	948.445	147.929	172.362	222.462	69.893	1.491.197	2.267	140	2	188	1.599
Evol. 2020-2024	+ 2167,4%	+ 39,5%	- 97,7%	+ 88,1%	+ 1499,2%	- 80,8%					

Gedurende de coronacrisis werd onder invloed van de vereenvoudigde procedure tijdelijke werkloosheid wegens economische redenen of schorsing bedienden ondergebracht bij de reden “overmacht” (zie eerdere edities van deze publicatie). Dit zorgt uiteraard voor een moeilijke vergelijkbaarheid over vijf jaar van de tijdelijke werkloosheid volgens motief. Op jaarbasis zijn de verhoudingen tussen de verschillende motieven enigszins geëvolueerd van ongeveer 2/3 van de tijdelijke werkloosheid toe te schrijven aan economische redenen in 2023 naar een groter aandeel van slecht weer (+2,0%), overmacht (+1,1%) en de categorie ‘andere’ (+1,1%) in 2024.

4.4

Volgens gewest

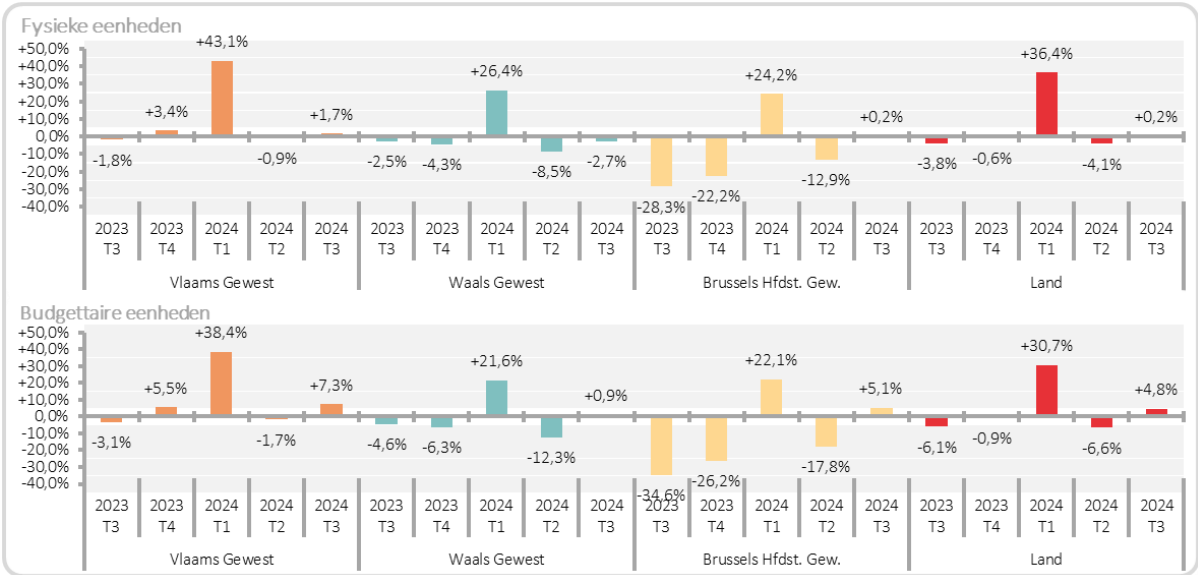
Tabel 22

Evolutie van de tijdelijk werklozen volgens gewest in fysieke en budgettaire eenheden

T3	Fysieke eenheden				Budgettaire eenheden			
	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2020	189.913	88.207	33.858	311.977	54.654	28.617	14.630	97.901
2021	100.310	61.681	20.479	182.470	25.092	17.067	8.059	50.217
2022	57.659	31.249	6.158	95.066	10.097	6.799	1.412	18.308
2023	56.615	30.458	4.412	91.485	9.781	6.489	924	17.194
2024	57.574	29.637	4.423	91.634	10.491	6.548	971	18.011
Evol. 2020-2024	- 69,7%	- 66,4%	- 86,9%	- 70,6%	- 80,8%	- 77,1%	- 93,4%	- 81,6%

Grafiek 26

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Hoewel het aantal betalingen (fysieke eenheden) op jaarbasis vrijwel gelijk is in T3 2024, vertonen alle gewesten een lichte stijging van hun niveau in budgettaire eenheden, vooral in het Vlaamse Gewest (+7,3%).

4.5

Volgens geslacht

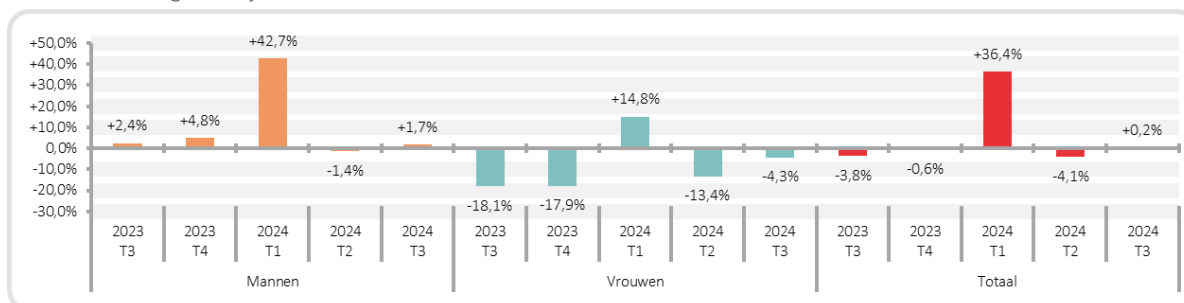
Tabel 23

Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in fysieke eenheden volgens geslacht

T3	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2020	182.548	129.429	311.977	100	100	100
2021	111.819	70.651	182.470	61	55	58
2022	66.556	28.510	95.066	36	22	30
2023	68.143	23.342	91.485	37	18	29
2024	69.301	22.333	91.634	38	17	29
Evol. 2020-2024	-62,0%	-82,7%	-70,6%			

Grafiek 27

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Doordat in een aantal sectoren waarbinnen over het algemeen relatief gezien meer gebruik wordt gemaakt van tijdelijke werkloosheid ook traditioneel gezien meer mannen dan vrouwen zijn tewerkgesteld, noteren we een veel groter aandeel mannen dan vrouwen in de tijdelijke werkloosheid. Tijdens de coronacrisis werden ook sectoren getroffen waarin een hoger aandeel vrouwen is tewerkgesteld. Hierdoor steeg het aantal vrouwen in tijdelijke werkloosheid gedurende die periode proportioneel gezien veel sterker dan het aantal mannen, al bleef het aantal mannen gedurende de hele periode in de meerderheid. Sinds de tijdelijke werkloosheid weer enigszins normaliseerde, zagen we verhoudingsgewijs ook weer grotere dalingen op jaarbasis bij de vrouwelijke tijdelijk werklozen. Deze trend zet zich in het betreffende kwartaal voort: het aantal vrouwen blijft afnemen, terwijl het aantal mannen licht toeneemt.

Onderbrekingsuitkeringen

5.1

Kerncijfers

De stelsels van tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking hebben als hoofddoel een betere combinatie van het beroeps- en het privéleven mogelijk te maken. In 2002 werd het stelsel van loopbaanonderbreking voor werknemers en werkgevers uit de privésector omgezet naar een stelsel van tijdskrediet. Naast die twee stelsels bestaan er ook vier vormen van thematisch verlof die gemeenschappelijk zijn voor de openbare en de private sector: in 1995 werd het verlof voor palliatieve zorgen ingevoerd, in 1997 het ouderschapsverlof, in 1998 het verlof voor medische bijstand en in 2020 het verlof voor mantelzorg.

Onder invloed van diverse hervormingen (cf. voorgaande edities van de 'Trimestriële indicatoren') vertoonde het tijdskrediet algemeen een dalende tendens tot ca. het laatste trimester van 2022. Vanaf september 2016 is de RVA bovendien, behoudens enkele uitzonderingen, niet meer bevoegd voor nieuwe aanvragen voor onderbrekingsuitkeringen in het kader van loopbaanonderbreking voor zowel werknemers van het Vlaamse lokale, provinciale, communautaire als het gewestelijke openbaar ambt, alsook van het Vlaams onderwijs, met uitzondering van de contractuele personeelsleden die onder het tijdskrediet vallen.

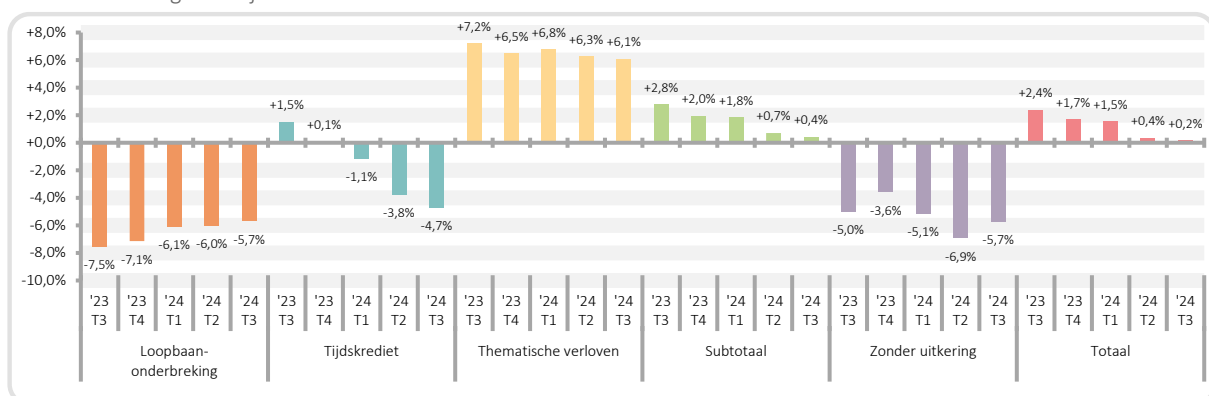
Tabel 24

Evolutie van de uitkeringstrekkers in loopbaanonderbreking, tijdskrediet en thematisch verlof

T3	Loopbaan- onderbreking	Tijdskrediet	Thematische verloven	Subtotaal	Zonder uitkering	Totaal
2020	45.396	87.821	129.815	263.032	14.715	277.747
2021	40.121	87.805	100.109	228.035	13.454	241.489
2022	36.518	87.678	109.467	233.663	11.804	245.467
2023	33.766	89.002	117.372	240.139	11.215	251.354
2024	31.844	84.804	124.535	241.182	10.570	251.753
Evol. 2020- 2024	- 29,9%	- 3,4%	- 4,1%	- 8,3%	- 28,2%	- 9,4%
	Loopbaan- onderbreking	Tijdskrediet	Thematische verloven	Subtotaal	Zonder uitkering	Totaal
2020	100	100	100	100	100	100
2021	88	100	77	87	91	87
2022	80	100	84	89	80	88
2023	74	101	90	91	76	90
2024	70	97	96	92	72	91

Grafiek 28

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T3 2024 werden gemiddeld per maand 241.182 onderbrekingsuitkeringen betaald in de verschillende stelsels van tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking. Dat zijn er 1.043 meer dan in T3 2023, wat een stijging inhoudt van 0,4%. Op 5 jaar tijd is er een daling van 8,3%.

Het aantal uitkeringsgerechtigden met een gewone loopbaanonderbreking daalt sterk met 5,7%. Er werden in T3 2024 gemiddeld 31.844 onderbrekingsuitkeringen per maand betaald. Wanneer we vergelijken met 2020, zien we een daling van 29,9%.

Het aantal uitkeringsgerechtigden met tijdskrediet heeft lange tijd een constante groei gekend, maar de inperkingen van 2012 en 2015 hebben ervoor gezorgd dat de trend opnieuw dalende is. Hun aantal bedraagt 84.804 in T3 2024, d.i. een daling met 4,7% in vergelijking met T3 2023. In vergelijking met T3 2020 werden 3,4% minder uitkeringsgerechtigden met tijdskrediet geteld.

In de stelsels van de thematische verloven zien we een stijging in T3 2024: het aantal uitkeringsgerechtigden nam toe met 6,1% op jaarbasis. Er werden gemiddeld 124.535 onderbrekingsuitkeringen per maand betaald. In T3 2024 werden 4,1% minder onderbrekingsuitkeringen voor thematisch verlof betaald dan in T3 2020. Het relatieve belang van de thematische verloven in het totaal van de uitkeringsgerechtigden is dan ook gestegen van 49,4% in T3 2020 tot 51,6% in T3 2024.

5.2 Tijdskrediet

Tabel 25
Evolutie van het aantal gerechtigden op tijdskrediet

	T3 2020	T3 2023	T3 2024	Evol. T3 2020 - T3 2024	Evol. T3 2023 - T3 2024
Gewest					
Vlaams Gewest	65.769	67.469	64.295	-2,2%	-4,7%
Waals Gewest	18.656	18.634	17.954	-3,8%	-3,7%
Brussels Hfdst. Gewest	3.396	2.899	2.555	-24,8%	-11,9%
Geslacht					
Mannen	37.751	41.818	41.105	+8,9%	-1,7%
Vrouwen	50.070	47.184	43.698	-12,7%	-7,4%
Leeftijd					
< 30 jaar	1.982	1.805	1.587	-19,9%	-12,1%
30 - 49 jaar	25.975	28.917	26.565	+2,3%	-8,1%
50 jaar of meer	59.864	58.279	56.651	-5,4%	-2,8%
Stelsel					
Einde loopbaan	56.533	55.407	54.022	-4,4%	-2,5%
Met motief	31.229	33.591	30.782	-1,4%	-8,4%
Zonder motief	59	4	0	-100,0%	-100,0%
Onderbreking					
Volijds	4.250	3.678	3.138	-26,2%	-14,7%
Halftijds	18.823	16.761	14.904	-20,8%	-11,1%
Vermindering met 1/5	64.748	68.562	66.761	+3,1%	-2,6%
Totaal	87.821	89.002	84.804	-3,4%	-4,7%
Zonder uitkeringen	8.222	5.656	5.801	-29,4%	+2,6%
Totaal	96.043	94.658	90.605	-5,7%	-4,3%

In het tijdskrediet voor de werknemers van de private sector daalt het gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden in T3 2024 op jaarbasis met 4,7%. We zien een daling van 7,4% bij de vrouwen en van 1,7% bij de mannen. Het stelsel einde loopbaan kent een daling van 2,5%, dit verklaart eveneens de daling bij de leeftijdsklasse 50 jaar of meer (-2,8%).

Het tijdskrediet zonder motief, afgeschaft sinds 1 april 2017, blijft van toepassing op alle eerste aanvragen en aanvragen om verlenging waarvoor de werkgever een schriftelijke kennisgeving heeft ontvangen vóór 1 april 2017. In T3 2024 is dit stelsel uitgedoofd. Ook het aantal werknemers met tijdskrediet zonder uitkeringen daalt om dezelfde reden: in T3 2024 zijn er gemiddeld nog slechts 5.801.

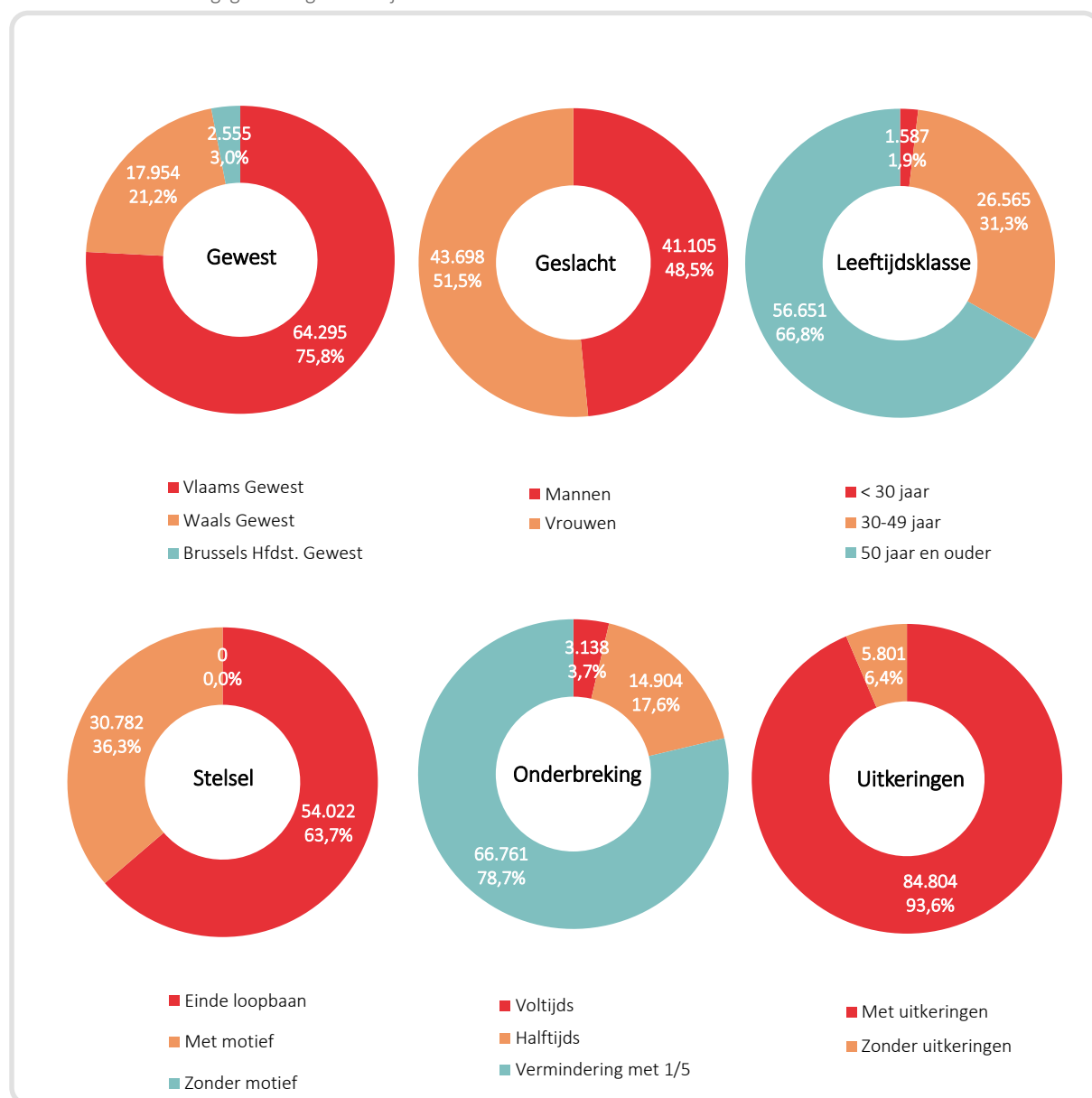
Ten opzichte van T3 2020 zien we een daling van 3,4% van de uitkeringstrekkers in tijdskrediet.

Wanneer we de verdeling voor T3 2024 bekijken volgens de beschreven profielkenmerken, stellen we vast dat 75,8% van de uitkeringsgerechtigden uit het Vlaams Gewest komt, 66,8% ouder is dan 50 jaar, 63,7% zich in een stelsel eindeloopbaan bevindt, 78,7% een vermindering van de arbeidstijd met 1/5 verkiest en 93,6% een onderbrekingsuitkering geniet. De vrouwen zijn in de meerderheid met een aandeel van 51,5%.

Vanaf 1 juli 2020 werd corona-tijdskrediet ingevoerd om de economische moeilijkheden door de coronacrisis het hoofd te bieden. Het is enkel bedoeld voor werknemers die werken bij een werkgever van wie de onderneming is erkend als in herstructurering of in moeilijkheden. Het betreft een gedeeltelijke onderbreking (halftijds of 1 vijfde) met een minimumduur van 1 maand en een maximumduur van 6 maanden. In T3 2024 waren er in dit kader maandelijks gemiddeld 122 betalingen.

Grafiek 29

Profiel van de uitkeringsgerechtigden in tijdskrediet

5.3

Thematische verloven

Tabel 26
Evolutie van het aantal gerechtigden met een thematisch verlof

	T3 2020	T3 2023	T3 2024	Evol. T3 2020 - T3 2024	Evol. T3 2023 - T3 2024
Gewest					
Vlaams Gewest	92.830	84.766	89.963	-3,1%	+6,1%
Waals Gewest	30.277	26.566	28.191	-6,9%	+6,1%
Brussels Hfdst. Gewest	6.708	6.040	6.380	-4,9%	+5,6%
Geslacht					
Mannen	42.464	43.687	47.569	+12,0%	+8,9%
Vrouwen	87.351	73.684	76.966	-11,9%	+4,5%
Leeftijd					
< 30 jaar	10.939	8.640	8.376	-23,4%	-3,0%
30 - 49 jaar	104.885	93.853	101.861	-2,9%	+8,5%
50 jaar of meer	13.991	14.879	14.298	+2,2%	-3,9%
Stelsel					
Ouderschapsverlof	113.495	99.130	107.475	-5,3%	+8,4%
Medische bijstand	16.022	17.665	16.475	+2,8%	-6,7%
Palliatieve zorgen	299	324	300	+0,3%	-7,3%
Mantelzorg	0	252	284	-	+12,7%
Onderbreking					
Voltijds	19.339	27.401	28.999	+49,9%	+5,8%
Halftijds	25.855	15.625	15.970	-38,2%	+2,2%
Vermindering met 1/5	77.477	56.978	58.432	-24,6%	+2,6%
Vermindering met 1/10	7.144	17.367	21.134	-	+21,7%
Totaal	129.815	117.372	124.535	-4,1%	+6,1%
Zonder uitkeringen	5.508	4.723	3.962	-28,1%	-16,1%
Totaal	135.323	122.095	128.496	-5,0%	+5,2%

De vier vormen van thematisch verlof - namelijk het ouderschapsverlof, het verlof voor medische bijstand, het palliatief verlof en het verlof voor mantelzorg - zijn zowel in de private als in de openbare sector van toepassing. Het aantal onderbrekingsuitkeringen in het kader van die stelsels stijgt in T3 2024 met 6,1% op jaarbasis. Het aantal thematische verloven zonder uitkeringen is gedaald met 16,1% in vergelijking met T3 2023.

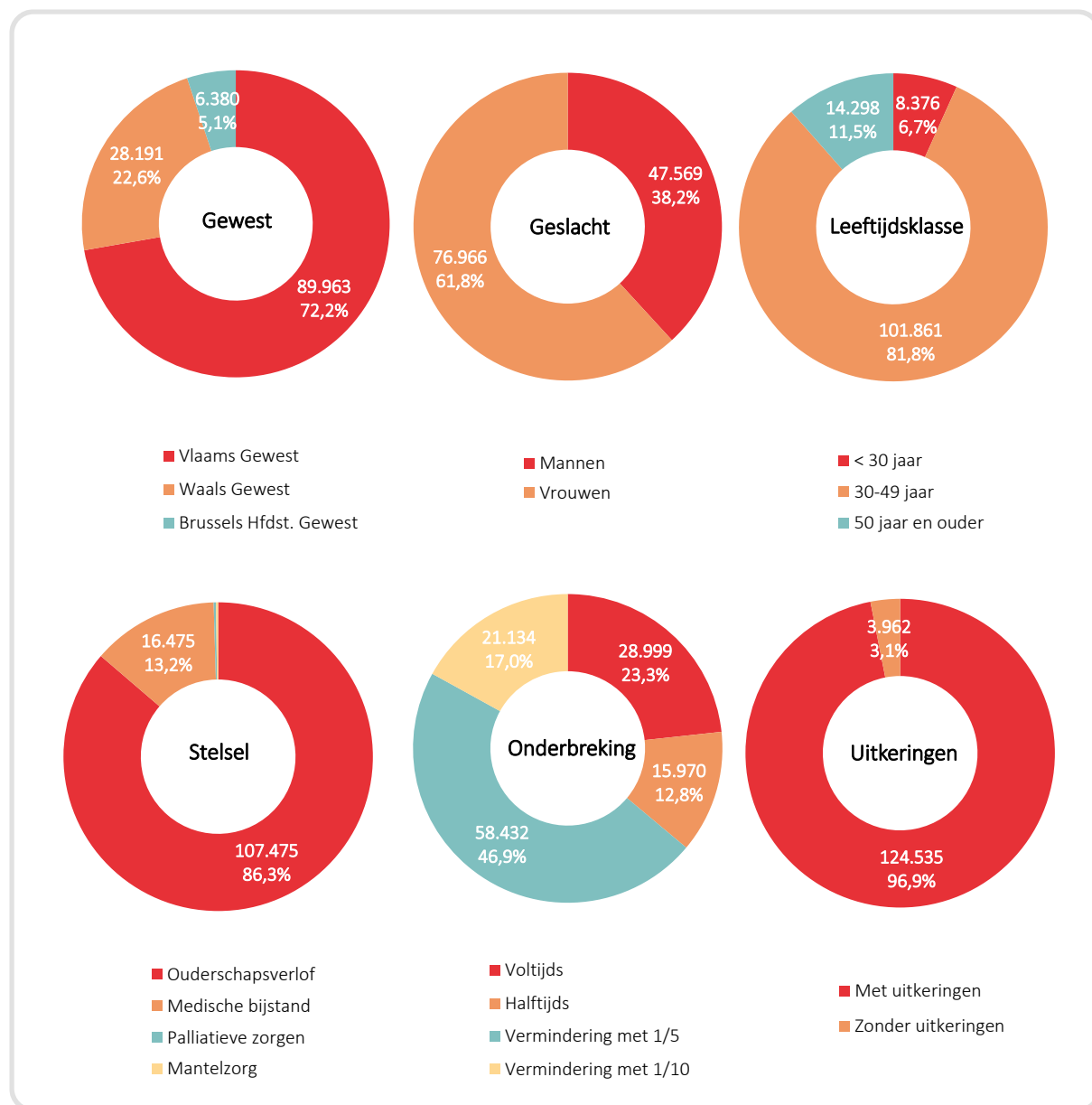
De stijging op jaarbasis van de thematische verloven met uitkeringen doet zich in alle gewesten voor en voor beide geslachten. De stijging is het grootst bij de mannen (+8,9% in vergelijking met +4,5% bij de vrouwen). Er is een stijging op jaarbasis bij het ouderschapsverlof (+8,4%) en bij het verlof voor mantelzorg (+12,7%) terwijl de andere twee vormen van thematisch verlof dalen. Wanneer we naar het regime van de onderbreking gaan kijken, zien we dat het aantal uitkeringsgerechtigden met een voltijdse

onderbreking op jaarbasis stijgt met 5,8%. Voor de halftijdse onderbreking zien we een stijging van 2,2%. De vermindering met 1/10de neemt sterk toe met 21,7%. Bij de leeftijdsklasse 30-49 jaar is er een stijging terwijl bij de leeftijdsklassen van minder dan 30 jaar en van 50 jaar of meer dalen.

Het merendeel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof is afkomstig uit het Vlaams Gewest (72,2%) en het gaat vooral om verminderingen van de arbeidstijd met 1/5 (46,9%). Volgens leeftijdsklasse valt de oververtegenwoordiging op van het aantal uitkeringsgerechtigden van 30-49 jaar (81,8%). Dit laat zich verklaren door het grote relatieve belang van het ouderschapsverlof (86,3%), waarvoor deze leeftijdsklasse als de voornaamste doelgroep kan gelden. Ten slotte gaat het ook om een uitgesproken meerderheid van vrouwelijke uitkeringsgerechtigden (61,8%).

Grafiek 30

Profiel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof

Sinds juni 2019 is het mogelijk om in het kader van ouderschapsverlof de werktijd ook te onderbreken met 1/10 van de werktijd. In T3 2024 hebben 21.134 werknemers hun werktijd vermindert met 1/10.

Op 1 oktober 2019 trad het verlof voor erkende mantelzorgers in werking. Het is vanaf september 2020 mogelijk deze vorm van thematische verloven aan te vragen. In T3 2024 waren er maandelijks gemiddeld 284 betalingen.

Vanaf 1 mei 2020 tot en met 30 september 2020 is tijdelijk het corona-ouderschapsverlof ingevoerd. Hiermee werd beoogd de organisatie van kinderopvang voor werkende ouders bij sluiting van de school of crèche te verhelpen.

5.4

Loopbaanonderbreking

Tabel 27

Evolutie van het aantal gerechtigden op loopbaanonderbreking: totaal

	T3 2020	T3 2023	T3 2024	Evol. T3 2020 - T3 2024	Evol. T3 2023 - T3 2024
Entiteiten					
Federale	9.528	8.679	8.821	-7,4%	+1,6%
Gefedereerde	35.867	25.087	23.023	-35,8%	-8,2%
Gewest					
Vlaams Gewest	26.231	13.106	10.639	-59,4%	-18,8%
Waals Gewest	16.713	18.311	18.768	+12,3%	+2,5%
Brussels Hfdst. Gewest	2.452	2.349	2.437	-0,6%	+3,7%
Geslacht					
Mannen	13.412	10.248	9.900	-26,2%	-3,4%
Vrouwen	31.984	23.517	21.944	-31,4%	-6,7%
Leeftijd					
< 30 jaar	366	379	380	+3,9%	+0,3%
30 - 49 jaar	8.641	7.918	8.040	-7,0%	+1,5%
50 jaar of meer	36.389	25.468	23.424	-35,6%	-8,0%
Stelsel					
Einde loopbaan	32.269	22.431	20.390	-36,8%	-9,1%
Algemeen stelsel (vermindering)	11.154	9.119	9.311	-16,5%	+2,1%
Volledig	1.972	2.216	2.142	+8,6%	-3,3%
Onderbreking					
Voltijds	1.972	2.216	2.142	+8,6%	-3,3%
Halftijds	17.871	12.233	11.079	-38,0%	-9,4%
Vermindering met 1/5	23.942	18.299	17.693	-26,1%	-3,3%
Andere	1.611	1.018	930	-42,3%	-8,7%
Totaal	45.396	33.766	31.844	-29,9%	-5,7%
Zonder uitkeringen	985	836	807	-18,1%	-3,4%
Totaal	46.381	34.601	32.651	-29,6%	-5,6%

De evolutie van de loopbaanonderbreking in zijn geheel wordt beïnvloed door de evoluties in de gefedereerde entiteiten. In dat licht is het met name relevant de invoering te vermelden van het zogenaamde zorgkrediet voor personeelsleden van de Vlaamse openbare sector vanaf 2 september 2016, nadat de bevoegdheid voor deze materie in het kader van de Zesde Staatshervorming is overgeheveld naar het gewestelijk niveau.

Het aantal onderbrekingsuitkeringen in het kader van loopbaanonderbreking daalt in T3 2024 met 5,7% op jaarbasis. Het aantal onderbrekingen zonder uitkeringen daalt met 3,4%. De afname van het aantal uitkeringsgerechtigden op jaarbasis doet zich in bijna elk van de geschetste profielsegmenten voor. Ze is het sterkst in het Vlaams Gewest (-18,8%).

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in Wallonië stijgt het aantal licht. De gefedereerde entiteiten kennen een grotere daling van 8,2% terwijl de federale entiteiten met 1,6% stegen. Wat leeftijd betreft zien we een sterke vermindering bij de leeftijdsklasse 50 jaar of meer van -8,0% op jaarbasis.

Ten opzichte van T3 2020 zien we een sterke daling van het aantal onderbrekingsuitkeringen met 29,9%. De daling is het grootst in het Vlaams Gewest (-59,4%) ten gevolge van de invoering van het zorgkrediet. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er een daling met 0,6%. In het Waals Gewest steeg het aantal onderbrekingsuitkeringen met 12,3% sinds T3 2020.

Wanneer we de verhoudingen van de uitkeringsgerechtigden bekijken volgens leeftijdsklasse en stelsel, valt het op dat het grotendeels gaat om 50-plus-sers (73,6% van de gevallen), vaak in een stelsel eindeloopbaan (64,0% van de gevallen). Iets meer dan de helft van de gevallen betreft een onderbreking met 1/5 (55,6%). Het merendeel van de uitkeringsgerechtigden zijn vrouwen (68,9%).

Grafiek 31

Profiel van de uitkeringsgerechtigden in loopbaanonderbreking: totaal

5.5

Verdeling van alle onderbrekingsstelsels samen volgens motief

Tabel 28

Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen

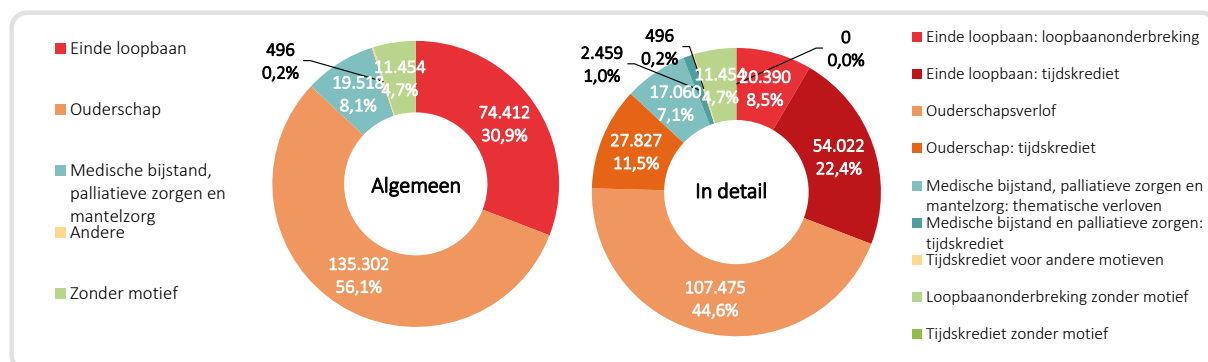
	T3 2020	T3 2023	T3 2024	Evol. T3 2020 - T3 2024	Evol. T3 2023 - T3 2024
Einde loopbaan	88.803	77.838	74.412	-16,2%	-4,4%
Loopbaanonderbreking	32.269	22.431	20.390	-36,8%	-9,1%
Tijdscrediet	56.533	55.407	54.022	-4,4%	-2,5%
Ouderschap	140.564	129.406	135.302	-3,7%	+4,6%
Thematisch verlof	113.495	99.130	107.475	-5,3%	+8,4%
Tijdscrediet	27.070	30.276	27.827	+2,8%	-8,1%
Medische bijstand, palliatieve zorgen en mantelzorg	19.781	20.932	19.518	-1,3%	-6,8%
Thematische verloven	16.321	18.241	17.060	+4,5%	-6,5%
Tijdscrediet	3.460	2.691	2.459	-28,9%	-8,6%
Andere					
Tijdscrediet voor andere motieven	699	624	496	-29,1%	-20,6%
Zonder motief	13.185	11.339	11.454	-13,1%	+1,0%
Loopbaanonderbreking	13.126	11.335	11.454	-12,7%	+1,0%
Tijdscrediet	59	4	0	-100,0%	-100,0%
Totaal	263.032	240.139	241.182	-8,3%	+0,4%

Hoewel het tijdscrediet, het thematisch verlof en de loopbaanonderbreking drie verschillende stelsels uitmaken, bestaat er doorheen de drie stelsels een zekere overlap wat betreft de motieven waarvoor een werknemer een bepaalde onderbreking kan kiezen. Zo bestaat er zowel in het tijdscrediet als in de loopbaanonderbreking een eindeloopbaanstelsel. Sinds het ontstaan van het tijdscrediet met motief, kan men binnen dit stelsel bovendien een extra recht krijgen om prestaties volledig of gedeeltelijk te onderbreken voor gelijkaardige motieven als die van de thematische verloven. (Dat recht kan men krijgen bovenop het recht op thematische verlof. De toegangsvoorwaarden voor tijdscrediet met motief zijn wel anders dan die voor de thematische verloven: leeftijd van het kind voor wie de onderbreking kan worden gevraagd, anciënniteit bij de werkgever, bestaan van een cao voor een volledige of halftijdse onderbreking, enz.). De onderbrekingsuitkering voor thematisch verlof is wel hoger dan de uitkering voor tijdscrediet met motief. Voor de loopbaanonderbreking zijn geen motieven gespecificeerd.

Wanneer we doorheen de drie stelsels de verhoudingen van het aantal uitkeringsgerechtigden bekijken volgens motief, zien we hoe het merendeel van de onderbrekingen betrekking heeft op een motief i.v.m. ouderschap (56,1%). Dit aandeel is hoger dan voor de onderbrekingen in het kader van een eindeloopbaanstelsel (30,9%). Alle overige motieven (incl. de niet-gespecificeerde motieven) maken samen slechts 13,0% uit van het aantal uitkeringsgerechtigden.

Grafiek 32

Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen

6

Overige uitkeringen

6.1

Deeltijds werkenden met een inkomensgarantie-uitkering (IGU)

6.1.1

Volgens stelsel

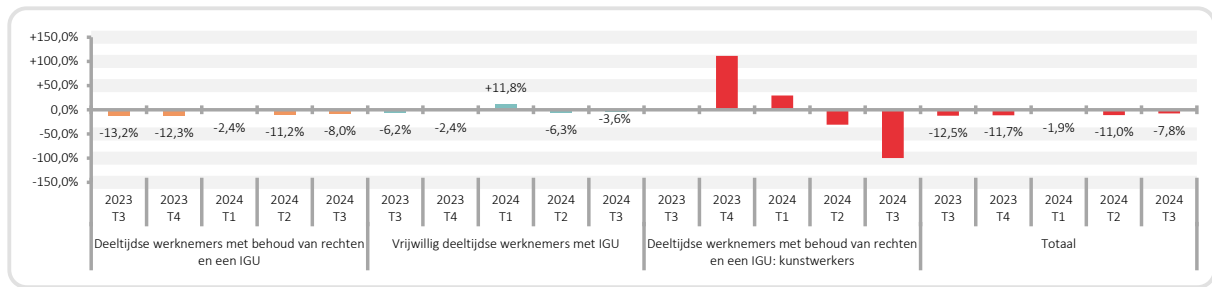
Tabel 29

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens stelsel

T3	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU	Vrijwillig deeltijdse werknemers met IGU	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU: kunstwerkers	Totaal	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU	Vrijwillig deeltijdse werknemers met IGU	Totaal
2020	27.922	368	0	28.290	100	100	100
2021	27.851	396	0	28.247	100	108	100
2022	26.965	377	0	27.343	97	103	97
2023	23.403	354	166	23.923	84	96	85
2024	21.522	341	185	22.048	77	93	78
Evol. 2020-2024	-22,9%	-7,2%	-	-22,1%			

Grafiek 33

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T3 2024 werden gemiddeld 22.048 deeltijdse werknemers geteld per maand, dat zijn er 1.875 of 7,8% minder dan in T3 2023. Sinds de invoering van een aantal reglementaire wijzigingen m.b.t. de berekeningswijze en toekenningsvoorwaarden van het IGV, vertoont het stelsel een dalende tendens.

Slechts een kleine minderheid van het aantal betalingen (1,5%) wordt uitgekeerd aan vrijwillig deeltijdse werknemers met een IGV. Voor deze subgroep daalt het aantal betalingen op jaarbasis met 3,6%.

Sedert oktober 2022 onderscheiden we ook deeltijdse kunstwerkers⁶ met een IGV. Zij vertegenwoordigen 0,8% van het totaal aantal betalingen IGV.

Het aantal deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGV daalt in T3 2024 op jaarbasis met 8,0%. Dat is, na een relatief kleine daling in T1 2024 (-2,4%), opnieuw vergelijkbaar met de grote dalingen die tijdens de trimesters in 2023 werden opgetekend.

⁶ Hoofdstuk XII van het KB betreffende de werkloosheidsreglementering van 25.11.1991.

6.1.2

Volgens gewest

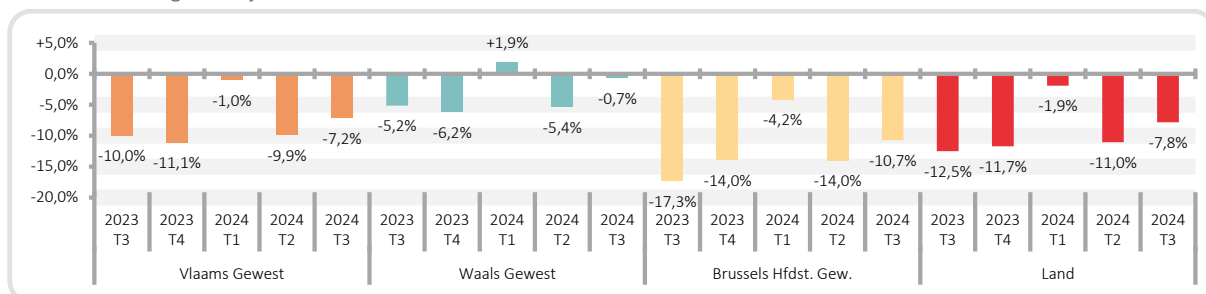
Tabel 30

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens gewest

T3	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2020	12.820	3.093	12.377	28.290	100	100	100	100
2021	13.090	2.966	12.191	28.247	102	96	98	100
2022	13.084	2.875	11.383	27.343	102	93	92	97
2023	11.781	2.727	9.416	23.923	92	88	76	85
2024	10.934	2.707	8.407	22.048	85	88	68	78
Evol. 2020-2024	-14,7%	-12,5%	-32,1%	-22,1%				

Grafiek 34

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In de afgelopen vijf jaar is het aantal deeltijdse werknemers in het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gedaald met respectievelijk 14,7%, 12,5% en 32,1%.

Op jaarbasis noteren we een daling van 7,2% in het Vlaams Gewest, van 0,7% in het Waals Gewest en van 10,7% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

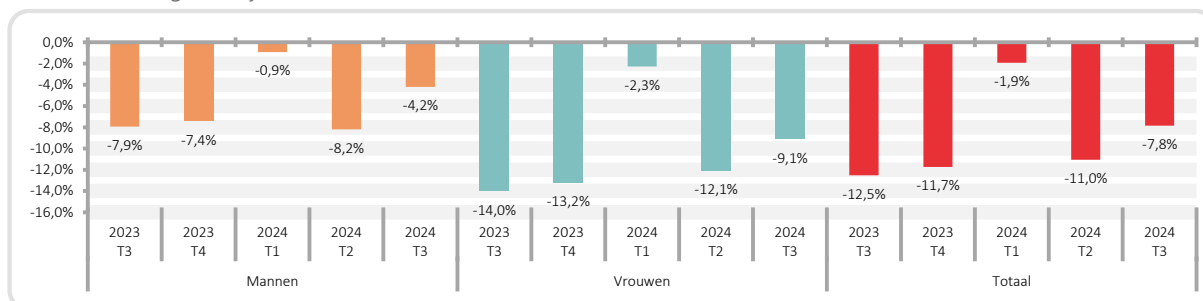
6.1.3

Volgens geslacht

Tabel 31
Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens geslacht

T3	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2020	6.849	21.441	28.290	100	100	100
2021	6.914	21.333	28.247	101	99	100
2022	6.799	20.544	27.343	99	96	97
2023	6.260	17.663	23.923	91	82	85
2024	5.997	16.051	22.048	88	75	78
Evol. 2020-2024	-12,4%	-25,1%	-22,1%			

Grafiek 35
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Sinds T3 2020 is het aantal vrouwelijke deeltijdse werknemers gedaald met 25,1% ten opzichte van 12,4% bij de mannelijke deeltijdse werknemers. Op jaarbasis is er een daling bij de mannen van 4,2% en een daling bij de vrouwen van 9,1%. Het aandeel vrouwelijke deeltijdse werknemers met een IGU blijft gevoelig groter dan dat van de mannen (72,8%).

6.1.4

Volgens leeftijdsklasse

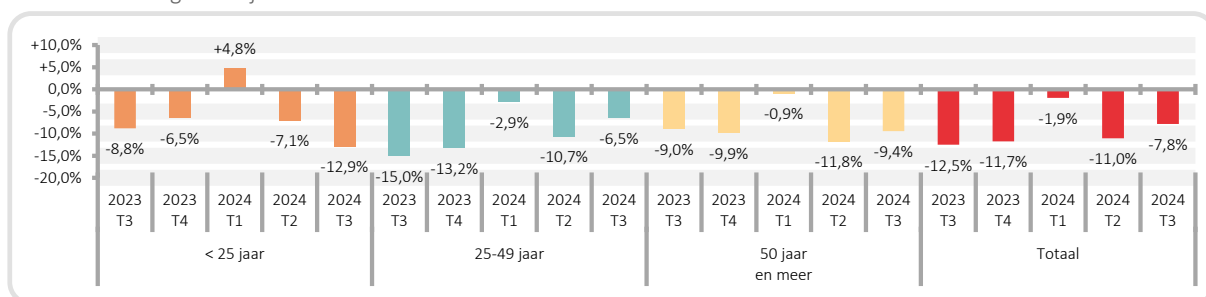
Tabel 32

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens leeftijds-
klasse

T3	< 25 jaar	25-49 jaar	50 jaar en meer	Totaal	< 25 jaar	25-49 jaar	50 jaar en meer	Totaal
2020	622	16.698	10.970	28.290	100	100	100	100
2021	660	16.529	11.058	28.247	106	99	101	100
2022	577	15.901	10.865	27.343	93	95	99	97
2023	527	13.514	9.883	23.923	85	81	90	85
2024	459	12.637	8.952	22.048	74	76	82	78
Evol. 2020- 2024	-26,2%	-24,3%	-18,4%	-22,1%				

Grafiek 36

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimes-
ter van het voorgaande jaar

Sinds T3 2020 is het aantal deeltijdse werknemers onder de 25 jaar met 26,2% gedaald. Het aantal mensen tussen 25 en 49 jaar is met 24,3% afgenomen, en het aantal 50-plussers is in deze periode met 18,4% gedaald.

Het aandeel van de < 25-jarigen bij de deeltijdse werknemers bedraagt in T3 2024 slechts 2,1%.

Op jaarbasis daalt de populatie onder de 25 jaar met 12,9%; de populatie van 25 tot 49 jaar kent een daling van 6,5% en het aantal 50-plussers daalt met 9,4%.

6.2

Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen

6.2.1

Inleiding: gevolgen van de Zesde Staatshervorming

In het kader van de Zesde Staatshervorming werden op 1 juli 2014 verschillende bevoegdheden over tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen juridisch gezien overgedragen van de RVA naar het gewestelijke niveau. De RVA behoudt echter bepaalde verantwoordelijkheden over de uitvoering van betalingen, alsook over bepaalde reglementaire kaders die op het federale niveau behouden blijven. Totdat de gewestelijke diensten voorbereid zijn op een operationele overdracht, blijft de RVA met het oog op het continuïteitsbeginsel het dagelijkse beheer uitoefenen. De overnames gebeuren echter niet op hetzelfde tijdstip of voor elk gewest aan hetzelfde ritme, maar naargelang de overgedragen materie en naargelang het gewest. De RVA-statistieken behandelen slechts de betalingen waarvoor de RVA operationeel verantwoordelijk is. Bij overdracht zijn de statistieken over deze maatregelen dan ook vaak uitdovend.

De overdracht van premies en toeslagen (opleidingsuitkering, stage-uitkering incl. instapstage, vestigingsuitkering, werkhervattingstoeslag [loontrekken, zelfstandige en activiteitencoöperatie], premie laatste maand beroepsopleiding, kinderopvangtoeslag, PWA-opleidingstoeslag, overstappremie en mobiliteitstoeslag) omvat de bevoegdheid inzake de reglementering, attestatie en uitbetaling. De eerste operationele overdracht vond plaats in mei 2016 (overdracht van de premie laatste maand beroepsopleiding aan het Vlaams Gewest). Vanaf 1 april 2022 heeft het Brussels Hfdst. Gewest de opleidingsuitkering operationeel overgenomen van de RVA. In T3 2024 is de RVA nog operationeel verantwoordelijk voor 1) de kinderopvangtoeslag voor het Waals Gewest, en voor 2) de opleidingsuitkering, de stage-uitkering en de werkhervattingstoeslagen voor de Duitstalige Gemeenschap.

Bij het merendeel van de reeds verrichte operationele overdrachten werden de stelsels afgevoerd om de doelstellingen over te dragen naar andere stelsels of strategieën. De stage-uitkering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die na de overdracht op 1 januari 2017 werd vervangen door een nieuw stelsel genaamd 'Stage First', vormt hierop een uitzondering. Ook bij de overdracht op 15 maart 2018 van de werkhervattings-toeslag en op 1 september 2018 van de opleidingsuitkering en de stage-uitkering aan het Vlaams Gewest, werden verschillende vervangende maatregelen voorzien, maar de RVA is daar niet langer bij betrokken.

Nota bene: de vestigingsuitkering is bij overdracht feitelijk reeds uitgedoofd, aangezien hiervoor een begeleiding door het Participatiefonds noodzakelijk is en dit Fonds niet meer bestaat.

De bonussen (stage- en startbonus) werden zonder grote wijzigingen overgedragen naar het gewestelijke niveau. De overdracht omvat de bevoegdheid over de reglementering, attestatie en uitbetaling. Voor deze materies vond de overdracht bij alle gewestelijke diensten op hetzelfde moment plaats, m.n. 1 januari 2016. Aangezien de gewestelijke diensten na overdracht als operator voor de betalingen fungeren, zijn deze maatregelen binnen de RVA-statistieken uitdovend.

Voor de activeringsmaatregelen (doorstromingsprogramma, SINE en Activa) geldt dat de overdracht de attestatie en bepaalde aspecten van de reglementering betreft.

De SINE maatregel werd door de Duitstalige Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk gewest afgeschaft, met ingang vanaf respectievelijk 01.01.2019 en 01.01.2021. Het Vlaams Gewest heeft vanaf 01.01.2023 de regeling SINE PLUS ⁷ afgeschaft zonder overgangsbepalingen, en vanaf 01.07.2023 werd de regeling SINE in dat Gewest afgeschaft.

De enige Activamaatregel die aanvankelijk op federaal niveau behouden bleef, was Activa PVP. Hoewel de RVA de operationele verantwoordelijkheid behield, werd dit stelsel op budgettair vlak overgedragen naar de FOD Binnenlandse Zaken.

Deze voorzag vanaf 1 januari 2018 een nieuwe federale regeling die Activa PVP verving. In het kader van deze nieuwe regeling ontvangen de gemeenten met een veiligheids- en preventieplan een toelage. De gemeenten betalen zelf het volledige loon van de stadswachten. Om de afschaffing van het oude Activa PVP-stelsel te kunnen uitvoeren, werd het als nog overgedragen naar de gewesten, waar het ondertussen door alle gewesten werd opgeheven zonder overgangsmaatregelen. Bijgevolg is ook dit stelsel in principe uitdovend.

Op het vlak van de Activamaatregelen die reeds naar het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest operationeel zijn overgedragen, toont zich een verschillende beleidskeuze tussen de gewestelijke diensten onderling.

Het Vlaams Gewest opteerde ervoor om de maatregelen vanaf 1 juli 2016 gedeeltelijk en vanaf 1 januari 2017 volledig af te voeren en te integreren in andere stelsels of strategieën, o.a. die gebaseerd op de verminderde RSZ-bijdragen. Deze statistiek is dan ook uitdovend. Het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daarentegen bleven na operationele overdracht (respectievelijk op 1 januari en 1 juli 2016) in eerste instantie de federale regelgeving ongewijzigd toepassen. Vanaf 1 juli 2017 heeft het Waals Gewest, na reglementaire overdracht, Activa echter vervangen door een nieuw stelsel genaamd 'Plans Impulsion'. Ook voor dit nieuwe plan blijft de RVA operationeel verantwoordelijk voor de uitvoering van de betalingen. De maatregelen in kwestie blijven dan ook voorkomen in de RVA-statistieken. Vanaf 1 oktober 2017 opteerde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest er voor om Activa Start af te schaffen, en Activa werd omgevormd tot het nieuwe stelsel "Activa Brussels".

De doorstromingsprogramma's zijn overal overgenomen en afgevoerd in de loop van 2016 en 2017, met uitzondering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat deze programma's op 31 december 2020 heeft afgeschaft. Bijgevolg zijn ook die statistieken uitdovend.

Meer informatie vindt men in de studie "Spotlight - Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen onderhevig aan de Zesde Staatshervorming (update)", te raadplegen op de website van de RVA.

⁷ Deze regeling bestond enkel in het Vlaams Gewest: in het kader van deze regeling werd een bijkomende herinschakelingsuitkering toegekend en betaald aan het Fonds Van de Sociale Werkplaatsen.

6.2.2

Evolutie van de werk- en activeringsmaatregelen

Tabel 33

Evolutie van de werk- en activeringsmaatregelen volgens stelsel

T3	2020	2021	2022	2023	2024	2020-2024
Regionale bevoegdheid	42.592	41.674	38.948	28.697	24.919	-41,5%
Activa	28.308	29.755	28.660	22.783	20.383	-28,0%
SINE	8.234	7.563	7.187	3.870	3.253	-60,5%
Werkhervattingstoelag	5.229	3.899	2.615	1.625	889	-83,0%
Kinderopvangtoeslag	235	354	463	388	373	+58,9%
Opleidingsuitkering	81	93	16	26	19	-76,2%
Doorstromingsprogramma	502	0	0	0	0	-100,0%
Instapstage	3	9	6	6	1	-55,7%
Activa Start	0	0	0	0	0	-
Federale bevoegdheid	138	137	111	200	204	+47,8%
Tewerkstelling in een maatwerkbedrijf	138	137	111	130	120	-13,3%
Uitkeringen zorgsector	0	0	0	0	0	-
Uitkeringen voor interregionale mobiliteit	0	0	0	4	1	-
Uitkeringen voor knelpuntberoep	0	0	0	67	84	-
Totaal	42.730	41.810	39.059	28.898	25.123	-41,2%

Op jaarbasis noteren we voor bijna alle werk- en activeringsmaatregelen een daling in T3 2024. De in september 2022 ingevoerde federale uitkeringen naar aanleiding van een werkhervatting in de zorgsector, in een knelpuntberoep of in een ander gewest⁸ vertegenwoordigen samen gemiddeld 85 betalingen per maand in T3 2024.

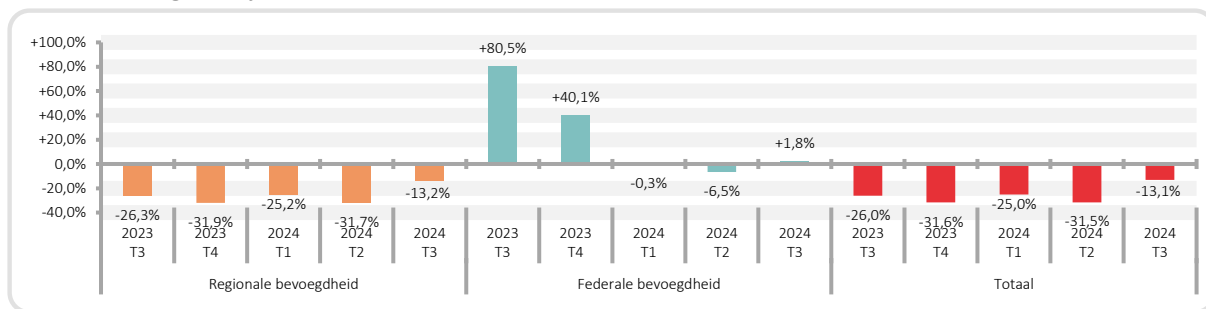
We noteren de grootste procentuele dalingen bij de uitdovende maatregelen. Voor het geheel van de regionale maatregelen bedraagt de jaarlijkse daling 13,2%. Dat hoge cijfer wordt o.a. verklaard door de afschaffing van de SINE PLUS en de SINE-regelingen in het Vlaams Gewest vanaf respectievelijk 01.01.2023 en 01.07.2023.

Ten opzichte van T3 2020 noteren we een algemene daling met 41,2%. Het grootste stelsel in T3 2024, Activa, dat 81,1% van de maatregelen vertegenwoordigt, daalde met 28,0% ten opzichte van T3 2020.

⁸ De langdurig werkloze die wordt tewerkgesteld in een knelpuntberoep of in een ander gewest kan onder bepaalde voorwaarden gedurende maximaal 3 maanden een uitkering ontvangen die gelijk is aan 25% van de uitkering die hij normaal zou ontvangen als volledig werkloze tijdens de fase 11. (BS 05.07.2022 – IW 01.09.2022). De werkloze (78 dagen volledige werkloosheid in 4 maanden) die wordt tewerkgesteld in de zorgsector kan onder bepaalde voorwaarden gedurende maximaal 3 maanden een uitkering ontvangen die gelijk is aan 25% van de uitkering die hij normaal zou ontvangen als volledig werkloze tijdens de fase 11 (BS 10.11.2022 – IW 01.09.2022).

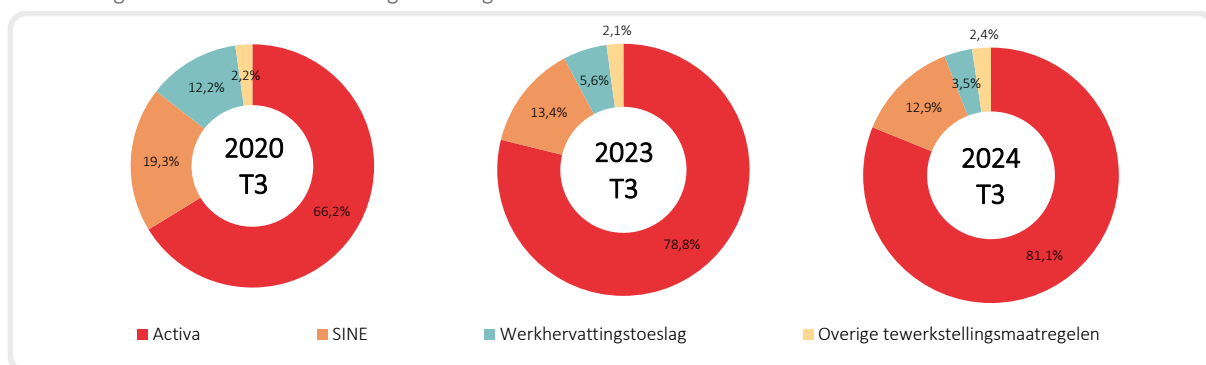
Grafiek 37

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Grafiek 38

Verhouding van de werk- en activeringsmaatregelen

6.3

Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven

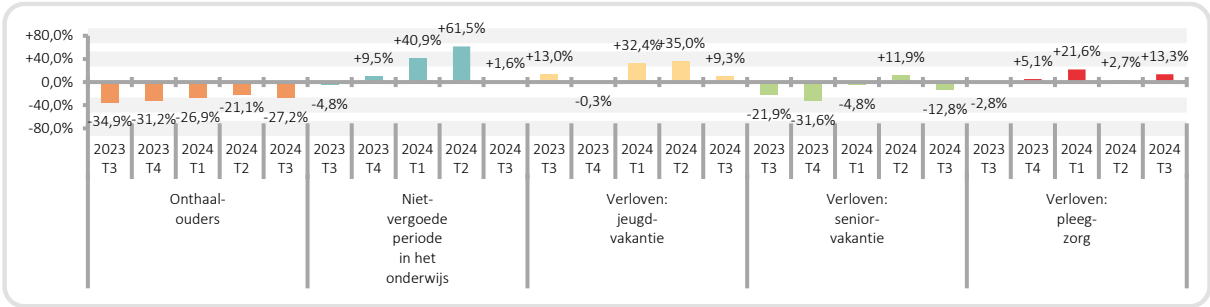
Tabel 34

Evolutie van de aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven

T3	Onthaal-ouders	Niet-vergoede periode in het onderwijs	Verloven: jeugd-vakantie	Verloven: senior-vakantie	Verloven: pleeg-zorg	Onthaal-ouders	Niet-vergoede periode in het onderwijs	Verloven: jeugd-vakantie	Verloven: senior-vakantie	Verloven: pleeg-zorg
2020	784	10.805	1.997	172	106	100	100	100	100	100
2021	865	10.368	2.500	237	118	110	96	125	138	111
2022	796	10.357	3.343	334	129	101	96	167	194	122
2023	518	9.861	3.777	261	126	66	91	189	152	119
2024	377	10.014	4.128	228	142	48	93	207	132	135
Evol. 2020-2024	-52,0%	-7,3%	+106,7%	+32,4%	+34,7%					

Grafiek 39

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

De onthaalouders krijgen opvanguitkeringen als hun inkomsten dalen omwille van de afwezigheid van kinderen om redenen onafhankelijk van hun wil. Het aantal betalingen neemt de voorbije trimesters licht af.

Mensen die voor onderwijsinstellingen werken, krijgen tijdens de zomervakantie een uitkering als die periode niet gedekt is door een uitgestelde bezoldiging. Logischerwijs zijn de betalingen binnen dit stelsel jaarlijks dan ook geconcentreerd in het derde trimester, en worden hiervoor in de overige trimesters nagenoeg geen betalingen geregistreerd. Hun aantal neemt sedert 2020 stelselmatig af. In T3 2024 waren er gemiddeld 10.014 betalingen per maand (in T3 2023 waren er gemiddelde 9.861 betalingen per maand).

Uitkeringen die bedoeld zijn om de periodes te vergoeden die niet gedekt zijn door vakantiegeld, betreffen enerzijds de schoolverlaters (jeugdva-kantie) en anderzijds de 50-plussers die opnieuw een activiteit beginnen in de privésector (senior-vakantie).

Sommige werknemers ten slotte krijgen uitkerin-gen als ze verlof nemen om de pers(o)on(en) te verzorgen die in hun gezin werd(en) geplaatst (pleegzorg). Het aantal uitkeringstrekkers binnen de verlofstelsels blijft zeer beperkt.

6.4

Eenheidsstatuut en uitdovende stelsels

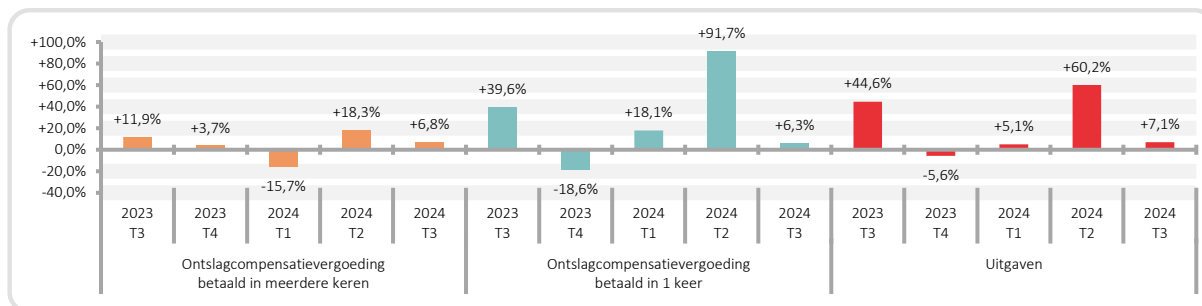
Tabel 35

Evolutie van de stelsels in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut

T3	Ontslagcompensatievergoeding betaald in meerdere keren	Ontslagcompensatievergoeding betaald in 1 keer	Uitgaven	Ontslagcompensatievergoeding betaald in meerdere keren	Ontslagcompensatievergoeding betaald in 1 keer	Uitgaven
2020	1.708	514	26.238.975	100	100	100
2021	1.318	298	18.739.798	77	58	71
2022	687	238	11.987.751	40	46	46
2023	769	332	17.329.127	45	65	66
2024	822	353	18.560.273	48	69	71
Evol. 2020-2024	-51,9%	-31,2%	-29,3%			

Grafiek 40

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Voor de volledigheid geven we in dit deel nog een aantal minder vaak voorkomende uitkeringen weer die tot de verantwoordelijkheid van de RVA behoren, maar niet vallen onder één van de rubrieken die eerder in dit verslag aan bod kwamen.

De maatregelen in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut zijn ontstaan uit de crisispremie, een tijdelijke anticrisismaatregel die vanaf 2012 uitdooft. Vanaf 1 januari 2012 werd deze premie omgezet naar een regeling van onbepaalde duur, m.n. de ontslaguitkering – een eenmalige premie betaald aan ontslagen arbeiders.

Met het oog op de verdere harmonisering van de opzegregelingen voor arbeiders en bedienden, wordt vanaf 1 januari 2014 onder bepaalde voorwaarden een ontslagcompensatievergoeding toegekend aan arbeiders bij wie de duur van de opzeggingstermijn

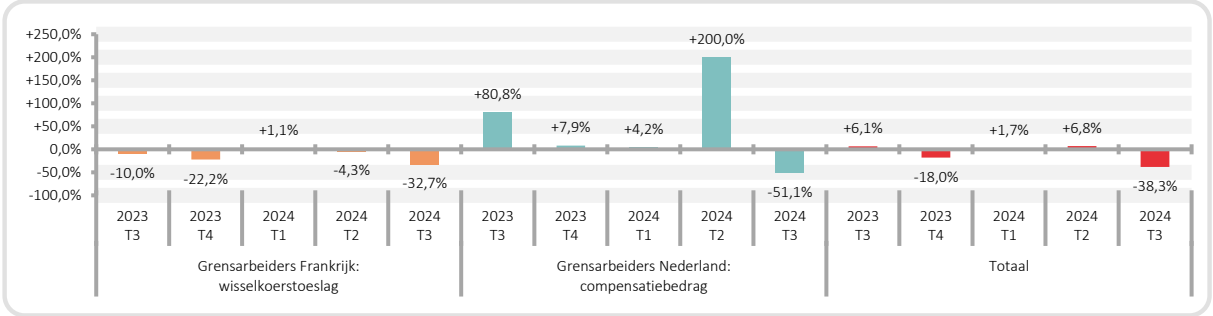
minstens ten dele is gebaseerd op de anciënniteit die ze als arbeider verwierven vóór 2014. Deze vergoeding vervangt geleidelijk de ontslaguitkering, die ondertussen dan ook nagenoeg is uitgedoofd.

Tot 2022 vertoonde ook het totaal aantal ontslagcompensatievergoedingen de voorbije jaren een neerwaartse tendens; in T3 2024 echter zien we een forse stijging op jaarbasis met 6,6%. Ook ten opzichte van T3 2023 stijgen de uitgaven sterk (+7,1%). In de periode juli tot en met september 2024 bedroeg het totaal aantal aangekondigde collectieve ontslagen 4.398, dat is 217,5% meer dan het aantal in dezelfde periode van 2023 (1.385). In de recentste trimesters neemt het aandeel van de éénmalig uitgekeerde ontslagcompensatievergoeding toe.

Tabel 36
Evolutie van de uitdovende stelsels

T3	Grensarbeiders Frankrijk: wisselkoers- toeslag	Grensarbeiders Nederland: compensatie- bedrag	Halftijds brugpensioen	Totaal	Grensarbeiders Frankrijk: wisselkoers- toeslag	Grensarbeiders Nederland: compensatie- bedrag	Halftijds brugpensioen	Totaal
2020	110	10	5	126	100	100	100	100
2021	86	19	0	105	78	193	0	84
2022	80	17	0	98	73	173	0	78
2023	72	31	0	104	66	313	0	82
2024	49	15	0	64	44	153	0	51
Evol. 2020- 2024	-55,9%	+53,3%	-100,0%	-49,1%				

Grafiek 41
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimes-
ter van het voorgaande jaar

Tot slot vermelden we nog een aantal uitdovende stelsels waarvoor de RVA de verantwoordelijkheid inzake betaling blijft dragen.

Voor het halftijds brugpensioen werd de toegang stopgezet in 2012 bij de hervorming van het brugpensioen naar SWT. De voorbije trimesters tellen we in dit stelsel geen betalingen meer. Daarnaast worden tot op vandaag nog een aantal betalingen verricht in het kader van de wisselkoerstoeslag voor grensarbeiders in Frankrijk en de compensatiebedragen voor grensarbeiders in Nederland.

De wisselkoerstoeslag was gericht op Belgische grensarbeiders in Frankrijk om (voorafgaand aan de invoering van de euro) het relatieve loonverlies te compenseren dat werd veroorzaakt door de schommelende wisselkoers tussen de Franse en de Belgische munt. De compensatievergoeding betreft dan weer een vergoeding aan Belgische grensarbeiders in Frankrijk en Nederland voor hun hogere socialezekerheidsbijdragen. Voor de compensatiebedragen voor Franse grensarbeiders zijn sinds 2016 geen betalingen meer geteld. Voor de wisselkoerstoeslagen en de compensatiebedragen voor Nederlandse grensarbeiders worden tot op vandaag nog een klein aantal betalingen verricht. Ondanks een aantal schommelingen in het aantal verwerkte betalingen doorheen de tijd, vertonen deze stelsels bij gebrek aan nieuwe instroom logischerwijs algemeen een dalende trend.

Lijst van tabellen en grafieken

Woord vooraf.....	3
1 Het trimester in vogelvlucht	7
Tabel 1 Algemeen overzicht van de groepen uitkeringstrekkers	7
Grafiek 1 Evolutie van de groepen uitkeringstrekkers op jaarbasis	9
Grafiek 2 Evolutie van de onderlinge verhouding van de uitkeringstrekkers	11
2 Maatschappelijke en socio-economische context	13
Tabel 2 Conjuncturele indicatoren	14
Grafiek 3 Variatie t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	14
Tabel 3 Evolutie van het bbp	15
Tabel 4 Geharmoniseerde werkloosheidsgraad.....	16
Grafiek 4 Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkloosheidsgraad.....	16
Tabel 5 Geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad.....	18
Grafiek 5 Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad.....	18
Tabel 6 Geharmoniseerde inactiviteitsgraad	19
Grafiek 6 Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde inactiviteitsgraad	19
Grafiek 7 Structuur van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)	20
3 Volledige werkloosheid	21
Tabel 7 Evolutie van de UVW (WZ + NWZ).....	21

Grafiek 8	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar..	21
Grafiek 9	Verhouding van de UVW.....	22
Tabel 8	Evolutie van de UVW-WZ volgens stelsel	23
Grafiek 10	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	23
Tabel 9	Evolutie van de UVW-WZ volgens gewest	25
Grafiek 11	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	25
Tabel 10	Evolutie van de UVW-WZ volgens geslacht	26
Grafiek 12	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	26
Tabel 11	Evolutie van de UVW-WZ volgens leeftijdsklasse	27
Grafiek 13	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	27
Tabel 12	Evolutie van de UVW-WZ volgens werkloosheidsduur	28
Grafiek 14	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	28
Tabel 13	Evolutie van de UVW-WZ volgens gezinscategorie.....	29
Grafiek 15	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	29
Tabel 14	Evolutie van de UVW-NWZ volgens stelsel	30
Grafiek 16	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	30
Grafiek 17	Verhouding van de UVW-NWZ volgens stelsel	31
Tabel 15	Evolutie van de bijzondere vrijstellingen volgens type	33
Grafiek 18	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	33
Grafiek 19	Onderlinge verhouding van de bijzondere vrijstellingen	33
Grafiek 20	De variatie op jaarbasis van de UVW-WZ vergeleken met de in- en uitstroom	34
Tabel 16	Evolutie van de dynamische stromen van de UVW-WZ.....	35
Grafiek 21	Verhoudingen tussen de in- en uitstroom en de blijvers en bepaling van de uitstroomrichting	36
Tabel 17	Evolutie van de NVNW-WZ (niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden) volgens inschrijvingsvorm	37
Grafiek 22	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	37
4	Tijdelijke werkloosheid.....	39
Tabel 18	De evolutie van de tijdelijke werkloosheid in kerncijfers	39

Tabel 19	Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in budgettaire eenheden volgens bedrijfstak ...	40
Grafiek 23	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	40
Tabel 20	Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst die beroep doen op tijdelijke werkloosheid.....	42
Grafiek 24	Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst die beroep doen op tijdelijke werkloosheid	42
Grafiek 25	Verdeling van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden	43
Tabel 21	Evolutie van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden.....	43
Tabel 22	Evolutie van de tijdelijk werklozen volgens gewest in fysieke en budgettaire eenheden	44
Grafiek 26		44
Tabel 23	Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in fysieke eenheden volgens geslacht.....	45
Grafiek 27	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	45
5	Onderbrekingsuitkeringen	47
Tabel 24	Evolutie van de uitkeringstrekkers in loopbaanonderbreking, tijdskrediet en thematisch verlof	48
Grafiek 28	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	48
Tabel 25	Evolutie van het aantal gerechtigden op tijdskrediet	50
Grafiek 29	Profiel van de uitkeringsgerechtigden in tijdskrediet.....	51
Tabel 26	Evolutie van het aantal gerechtigden met een thematisch verlof.....	52
Grafiek 30	Profiel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof	53
Tabel 27	Evolutie van het aantal gerechtigden op loopbaanonderbreking: totaal.....	54
Grafiek 31	Profiel van de uitkeringsgerechtigden in loopbaanonderbreking: totaal.....	55
Tabel 28	Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen.....	56
Grafiek 32	Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen.....	57
6	Overige uitkeringen	59
Tabel 29	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens stelsel.....	59
Grafiek 33	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	60
Tabel 30	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens gewest	61
Grafiek 34	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	61
Tabel 31	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens geslacht.....	62

Grafiek 35	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	62
Tabel 32	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens leeftijdsklasse	63
Grafiek 36	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	63
Tabel 33	Evolutie van de werk- en activeringsmaatregelen volgens stelsel	66
Grafiek 37	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	67
Grafiek 38	Verhouding van de werk- en activeringsmaatregelen.....	67
Tabel 34	Evolutie van de aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven	68
Grafiek 39	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	68
Tabel 35	Evolutie van de stelsels in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut	69
Grafiek 40	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	69
Tabel 36	Evolutie van de uitdovende stelsels.....	70
Grafiek 41	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	70
7	Lijst van tabellen en grafieken	71

